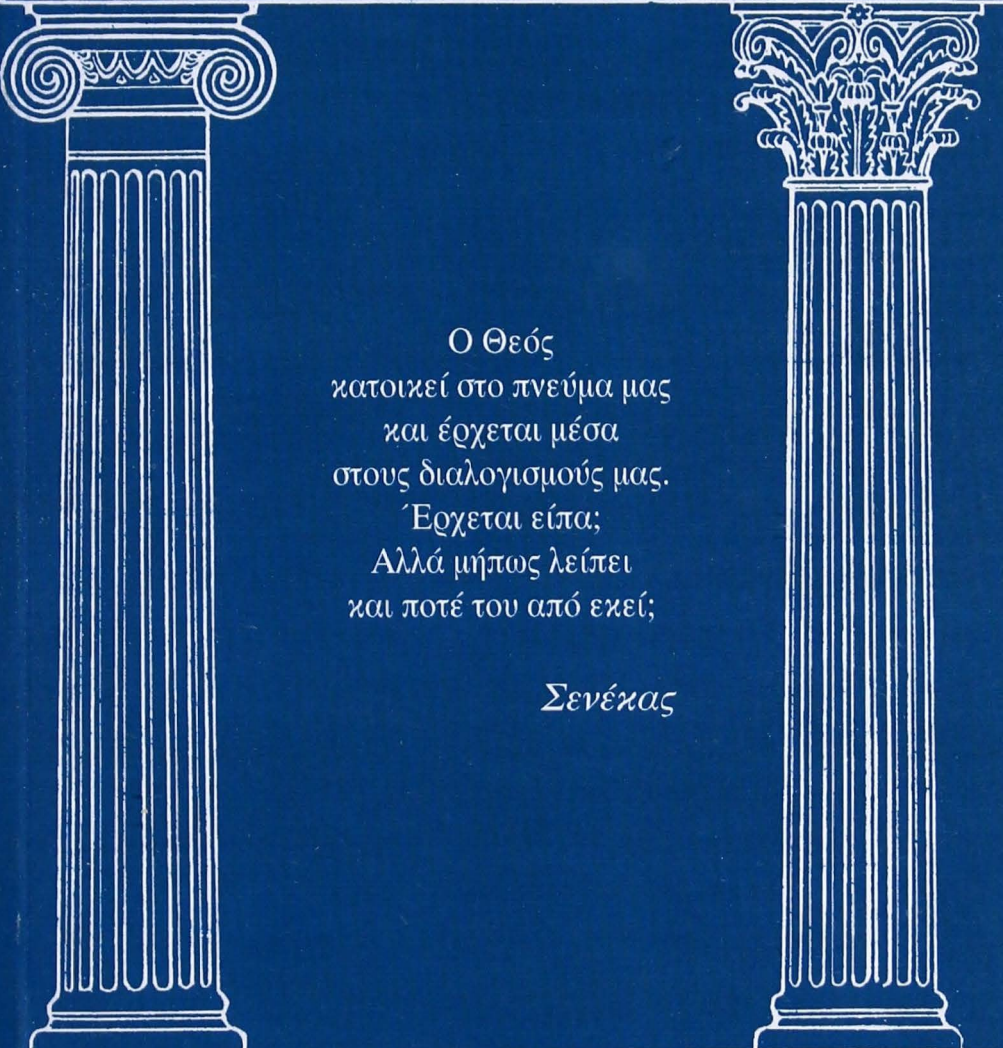

ΙΛΙΞΟΣ

Ο Θεός
κατοικεί στο πνεύμα μας
και έρχεται μέσα
στους διαλογισμούς μας.
Έρχεται είπα;
Αλλά μήπως λείπει
και ποτέ του από εκεί;

Σενέκας

Κυκλοφόρησαν οι νέες εκδόσεις των έργων της ιδρύτριας της Θ.Ε.

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ

Η Φωνή της Σιγής Το Κλειδί της Θεοσοφίας Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό

Διατίθενται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία
και στα γραφεία της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25,
Τ.Τ. 106 71

Τηλ. + Fax. 210 3610961

Τηλ. 210 3620702

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή

Το Κλειδί της Θεοσοφίας	16€
Η Φωνή της Σιγής.....	8€
Τα Πρώτα Βήματα στον Αποκρυφισμό	8€

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΧΕΙΜΑΡΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Αττικής, Κωδικός: 4311

Τηλ. 210 36.20.702 - 210 36.10.961 Fax: 210 36.10.961

www.theosophicalsociety.gr

email (περιοδικού): ilisos@theosophicalsociety.gr

email (Εταιρείας): info@theosophicalsociety.gr

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Εκδότης - Διευθυντής: Γεώργιος Σιβρής

Επιμέλεια ύλης: Κρυσταλλία Ιωαννίδου, Ιφιγένεια Κασταμονίτη

Μεταφράσεις: Ιφιγένεια Κασταμονίτη

Οκτώβριος – Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2006, Τεύχος 266

*Το περιοδικό ΙΛΙΣΟΣ εύχεται
στους αναγνώστες του
ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ
Ευφορία στην ψυχή μας,
υγεία στο σώμα μας
και θείο φως στο πνεύμα μας.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	Σελ.
Γεώργιος Σιβρής: Η Επέτειος της Ίδρυσης της Θεοσοφικής Εταιρείας	3
Έλενα Π. Μπλαβάτσκι: Ο Λόγος και ο Άνθρωπος	10
Erica Letzerich: Η Ευρωπαϊκή Σχολή της Θεοσοφίας	14
Από έναν Διδάσκαλο της Θεοσοφίας:	
Λίγα Λόγια προς τον Σπουδαστή της Θεοσοφίας	17
Paul Diel: Και ο Λόγος σαρξ εγένετο	23
Μαίρη Ζωγράφου: Φωνή Θεού.....	27
Υβ Μπερτού: Το Όνομα και η Εικόνα του Θεού	28
Βασ. Καραμαλίκης: Ο Κύκλος της Ανθρώπινης Ζωής (Μέρος 2ον)	29
Ερμής Τρισμέγιστος: Η Νουθεσία της Ψυχής - Η Γνώση	33
Κωνσταντίνος Γρηγοριάδης: Η Φιλοσοφία στην Πολιτική	35
Γεώργιος Βαϊκούσης: Η «Κοσμική Μνήμη» και πού Εδρεύει	38
Αντώνιος Ανδριανόπουλος: Ψυχική και Σωματική Υγεία.....	42
Ιφιγένεια Κασταμονίτη: Ο Χρόνος στο Μύθο και την Παράδοση	44
Khalil Gibran: Το Καλό και το Κακό	51
Μαρίκα Κανδύλη: Η Χαρακτηρολογία του Kuenkel (Μέρος 2ον)	53
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ.....	61
ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ	63

Με χαρά πληροφορούμε τους αναγνώστες μας ότι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα της Θεοσοφικής Εταιρείας στην διεύθυνση:

www.theosophicalsociety.gr

Η ιστοσελίδα είναι γραμμένη σε δύο γλώσσες – Ελληνικά και Αγγλικά. Αν και βρίσκεται ακόμη υπό κατασκευή, αρκετά τμήματά της είναι ήδη

On Line. Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στη διεύθυνση

webmaster@theosophicalsociety.gr

ΘΕΟΣΟΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Γεώργιος Σιβρής

Η Θεοσοφική Εταιρεία είναι ίσως μία από τις λίγες πνευματικές οργανώσεις που δίνει τη δυνατότητα και την ευκαιρία στα μέλη της για μία ελεύθερη, αυτοδίδακτη και αδάπανη εκπαίδευση. Η εκπαίδευση αυτή επιτυγχάνεται με το συνδυασμό δύο πραγμάτων: α) Τη συγκριτική μελέτη όλων των θρησκειών, των φιλοσοφιών και των επιστημών, που προβλέπεται από το δεύτερο σκοπό της Ίδρυσης της, και β) την αυτογνωσία. Συγχρόνως, προσφέρει το κατάλληλο περιβάλλον για τη δημιουργία αδελφικών σχέσεων μέσα από μια σειρά ομιλιών πνευματικού περιεχομένου, που συνοδεύονται από συζητήσεις και ανταλλαγή απόψεων.

Επειδή η δημιουργία πυρήνα αδελφότητας περνάει απαραίτητως από την αυτοβελτίωση και την ποιοτική αναβάθμιση του καθενός, δίδεται στον μαθητή θεόσοφο η μοναδική ευκαιρία να επιδοθεί ακατάπαυστα στο γκρέμισμα του τοίχου της χωριστικότητας μέσα του. Διότι, όπως λέγει ο Κρισναμούρτι, όσο υπάρχει το «εγώ» δεν μπορεί να υπάρξει καμία εσωτερική πρόοδος. Με αυτή την έννοια, η Θεοσοφική Εταιρεία μπορεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις να είναι αφ' εαυτής ένας εσωτερικός κύκλος, όχι στους τύπους αλλά στην ουσία, μια γνήσια φιλοσοφική σχολή, η οποία δια των δραστηριοτήτων της, να αποβλέπει στην αφύπνιση της εντός ημών θείας φύσεως. Διότι χωρίς το θαυματουργό αυτό στοιχείο που υπάρχει μέσα μας σε λαν-

θάnouσα κατάσταση, δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί ουσιαστικό πνευματικό έργο, ούτε να υπάρξει πραγματικός εσωτερικός κύκλος. Γι' αυτό και οι αρχαίοι πρόγονοί μας σινιστούσαν το «ένδον σκάπτειν». Να στρέψουμε δηλαδή το βλέμμα μας και την προσοχή μας προς τα έσω και να αναζητήσουμε εκεί το σπάνιο κόσμημα της ψυχής, την πηγή κάθε δυνάμεως και ενεργείας. Ο Μάρκος Αυρηλίου λέγει εις τα «Εις εαυτόν»:

«Πουθενά δεν μπορεί ο άνθρωπος να βρει πιο γαλήνιο και ατάραχο καταφύγιο από την ψυχή, δια της οποίας αυτό-ανανεώνεται σπνεχώς, αντλώντας δύναμη από τον πνευματικό κόσμο.»

Στη δε «Φωνή της Σιγής» αναφέρονται τα εξής:

«Όταν ο μαθητής έχει πάψει να ακούει τα πολλά, μπορεί να διακρίνει το Ένα – τον εσωτερικό ήχο που σκοτώνει τον εξωτερικό.»

Πρέπει δηλαδή να αντιστρέψουμε την προς τα έξω δράση μας και να την κατευθύνουμε προς τα έσω. Που σημαίνει κατά τον Κρισναμιούρτι, «να σιγήσει ο νους». Να απομακρυνθούμε, με άλλα λόγια, νοερά από τα πράγματα του κόσμου και να επιδοθούμε στην αναζήτηση της Αλήθειας. Να πάμε από τα επίγεια και εφήμερα, στα αιώνια και επομένως. Αυτή είναι η μόνη οδός, η μόνη επιλογή, η μόνη λύση. Η μόνη που αξίζει κανείς να ζει, όπως λέγει ο Κρισναμιούρτι.

Έχει ειπωθεί κατ' επανάληψη από όλους τους διακεκριμένους θεόσοφους ότι η Θεοσοφία δεν βρίσκεται στα βιβλία, και ότι η γραπτή ή διανοητική γνώση αποτελεί το ένδυμα της Μυστικής Σοφίας και όχι την ουσία της που είναι το σώμα. Όταν επομένως σκεπτόμαστε για τη Θεοσοφία, ο στοχασμός μας θα πρέπει να μεταφέρεται όχι φανταστικά αλλά πραγματικά, με τη δύναμη της ψυχής στους άορατους Διδασκάλους της Σοφίας που είναι, όπως μας λένε τα θεοσοφικά κείμενα, οι εσωτερικοί ιδρυτές της Εταιρείας, οι οποίοι ακόμη και σήμερα – υπό ορισμένες προϋποθέσεις – σπεύδουν να αναζωογονήσουν και καθοδηγήσουν τον μαθητή θεόσοφο, που αναζητεί το δρόμο προς την Ατραπό. Το μυστικό επομένως, βρίσκεται στην ικανότητα του καθενός να μεταφέρεται από το γράμμα στο πνεύμα, από τη μορφή στην Ιδέα, και αυτό δεν είναι καθόλου εύκολο και απλό, διότι ο νους του ανθρώπου, εκ της φύσεώς του προσκολλάται στη μορφή και είναι, όπως λέγει ο Κρισναμιούρτι, ειδωλολατρικός. Δημιουργεί με τη σκέψη είδωλα, τα οποία λατρεύει.

Κατά κανόνα, οι ασχολούμενοι με τα πνευματικά θέματα διαβάζουν αναρίθμητα βιβλία, ενδιαφέρονται για τις εμπειρίες των διαφόρων αγίων, των Διδασκάλων, των Μαχάτιμας, και άλλων εικονικών μορφών, και προσπαθούν να φαντασθούν ή να αισθανθούν ποιες είναι οι εμπειρίες των άλλων. Στέκονται δηλαδή στο φαινομενικό επίπεδο και τους διαφεύγει εντελώς το πραγματικό, το άμορφο. Δεν ασχολούνται καθόλου με τη δική τους εσωτερική κατάσταση, και επιδίδονται στη συσσώρευση ή τη μετάδοση γνώσεων, υποδυόμενοι τους δασκάλους ενώ είναι, όπως λέγει ο Κρισναμούρτι, «άτομα από δεύτερο χέρι», δηλαδή μαριονέτες, προγραμματισμένοι και κατευθυνόμενοι. Ασχολούνται περισσότερο με τους άλλους και ελάχιστα με τον εαυτό τους. Στέκονται στον τύπο και χάνουν την ουσία. Ζουν, με άλλα λόγια, στο ψεύτικο και τους διαφεύγει το αληθινό. Και όπως λέγει ένας αξιωματούχος της Θεοσοφικής Εταιρείας, «*εάν η αλήθεια δεν είναι ζώσα μέσα μας, τότε η αλήθεια αυτή είναι για εμάς νεκρή, και αντ' αυτής είμαστε δούλοι στο ψέμα*». Έτσι ο νους ταυτίζεται με το ψέμα, ζει μέσα στο ψέμα, και με αυτή την έννοια χαρακτηρίζεται στη «Φωνή της Σιγής» ως ο φονεύς του πραγματικού.

Ορθώς επομένως διερωτάται η κα. Rhada Burnier, η πρόεδρος της Παγκόσμιας Θεοσοφικής Εταιρείας, «*εάν είμαστε εσωτερικά νεκροί, πώς είναι δυνατόν να ζήσουμε τις θεοσοφικές αλήθειες; Πώς είναι δυνατόν να απομακρυνθούμε από τη διασπρεβλωτική κατάσταση της βίας, του μίσους και της πνευματικής άγνοιας που συσκοτίζει τον κόσμο, και να θέσουμε σταθερά το πόδι μας στην ατραπό που οδηγεί στην ειρήνη, την αγάπη και τη γνώση;*» Προφανώς όχι με τη διάνοια. Διότι σύμφωνα με την εσωτερική παράδοση, η διάνοια είναι η προσωποποίηση του σκοτους και της άγνοιας, είναι ο πρόξενος όλων των δεινών στον κόσμο, καθότι είναι το όργανο της υλιστικής σκέψης, η οποία ευθύνεται για όλες τις συμφορές της ανθρωπότητας. Ρήση του Ευαγγελίου λέει:

«Εάν το εν υμίν φως είναι σκότος, το σκότος πόσο;»

Που σημαίνει ότι, εάν δεσπόζει μέσα μας η υλιστική σκέψη, ζούμε στην καταχνιά της πλάνης και ό,τι κάνουμε στη ζωή μας είναι απόρροια της άγνοιας της ψυχής. Γι' αυτό και ο Πλάτων θεωρεί την άγνοια ως το μεγαλύτερο κακό για τον άνθρωπο. Δεν είναι δε τυχαίο που όλοι οι Μεγάλοι Εκπαιδευτές της ανθρωπότητας μάς παροτρύνουν να «γίνουμε το φως του εαυτού μας». Που σημαίνει, να ανα-

ζητήσουμε την Αλήθεια μέσα μας. Μια αλήθεια που δεν μεταδίδεται, ούτε διδάσκεται αλλά, όπως μας λένε οι Γραφές, αποκαλύπτεται από τον πνευματικό κόσμο στους άξιους, σ' αυτούς που έχουν θυσιάσει την κατώτερη υπόστασή τους. Διότι μόνο το φως της Αλήθειας διαλύει τα σύννεφα της πλάνης και μας ελευθερώνει από τα δεσμά του χωριστού εαυτού μας, της πλασματικής εκείνης οντότητας που είναι δημιούργημα της υλιστικής σκέψης. Όπως υποστηρίζει ο Κρισναμιούρτι, η εγωκεντρική αυτή οντότητα είναι ένα σύμπτωμα, ένα τεχνητό κατασκεύασμα, που ωστόσο εξουσιάζει τον άνθρωπο και κυβερνά τον κόσμο. Και τούτο διότι, όπως λέγει, ο άνθρωπος από αμνημόνευτους χρόνους έχει βάλει στο θρόνο τη σκέψη. Και έτσι ζει μέσα στη φρίκη του πολέμου και την τυραννία του φόβου, και όλα αυτά προέρχονται από το ίδιο κέντρο.

Η σωτηρία επομένως βρίσκεται στην πλήρη και ολοκληρωτική εξάλειψη αυτού του κέντρου. Και αυτό, κατά τον Κρισναμιούρτι, ισοδυναμεί με ένα θαύμα. Που σημαίνει ότι μόνος του ο άνθρωπος δεν μπορεί να το επιτύχει. Αντιθέτως μάλιστα, όσο περισσότερο εναντιώνεται σ' αυτό, τόσο εκείνο γιγαντώνεται. Ο άρχοντας του κόσμου που είναι η έκφραση της βίας, δεν υποτάσσεται με τη βία αλλά μόνο με την Αγάπη. Και η Αγάπη είναι μια θεία ιδιότητα. Μόνο με την ενέργεια της Αγάπης μπορούμε να εξουδετερώσουμε την ενέργεια της σύγκρουσης, έλεγε ο Κρισναμιούρτι. Προηγουμένως όμως χρειάζεται να κάνει ο άνθρωπος απαραίτητως μια αποφασιστική μεταβολή, να αναθεωρήσει πλήρως τις αξίες που πρέσβευε, τον τρόπο της ζωής και της συμπεριφοράς του. Να κάνει μια μεγάλη στροφή και να αλλάξει προσανατολισμό στρεφόμενος από τον Βορρά προς την Ανατολή, από το σκότος δηλαδή προς το φως. Κάτι που διαπραγματεύεται και ο Πλάτων στο μύθο του σπηλαίου. Και αυτό ισοδυναμεί με μια σιωπηλή επανάσταση πάνω στον εαυτό μας.

Το πρώτο μεγάλο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση είναι η συνειδητοποίηση της εσωτερικής κατάστασής μας, η επίγνωση της πραγματικότητας ως προς τον εαυτό μας και την κοινωνία, όπως χαρακτηριστικά λέγει ο Κρισναμιούρτι. Να συναισθανθεί με άλλα λόγια, να παραδεχθεί ότι έχει πάρει λάθος στροφή και ότι βαδίζει σε λάθος δρόμο. Η αφύπνιση αυτή θα τον αναγκάσει να απορρίψει όλα τα πιστεύω του, όλες τις απατηλές ιδέες του και να απαρνηθεί το παρελθόν του, τον ίδιο δηλαδή τον εαυτό του. Και αυτό θα εκδηλωθεί με

μια αποστροφή και απάρνηση του λεγόμενου κοινωνικού πρότυπου, του κοινωνικού θεσμού που υπαγορεύεται από τον άρχοντα του κόσμου και λειτουργεί μέσα του σαν εγωκεντρισμός, και τον οποίο τώρα βλέπει ότι είναι αναγκασμένος να υπηρετεί συμβιβασόμενος με την κοινωνική ανηθικότητα. Και μόνο αυτή η διαπίστωση θα τον συγκλονίσει, θα τον οδηγήσει σε μια έντονη δυσανεξία για τον εαυτό του και την κοινωνική αθλιότητα για την οποία και ο ίδιος ευθύνεται και συμβάλλει με τον ατομικισμό του.

Αρχίζει να βλέπει καθαρά πόσο άρρηκτα συνδεδεμένος και προσκολλημένος είναι στα υλιστικά πρότυπα και τις ιδέες, και πόσο εξαρτημένος είναι από τα πράγματα, τους ανθρώπους και τις καθιερωμένες σαν κοινή γνώμη θέσεις και απόψεις. Όλα αυτά αρχίζουν τώρα να γκρεμίζονται μέσα του και βλέπει να κατεδαφίζονται τα σαθρά θεμέλια στα οποία μέχρι πρότινος στηριζόταν. Αισθάνεται δε την ανάγκη να ανακαλύψει ένα στέρεο ιδανικό, του οποίου τα θεμέλια να μην είναι κτισμένα στην άμμο αλλά επί της πέτρας, όπως χαρακτηριστακά αναφέρεται στην Ευαγγελική περικοπή. Πρόκειται για μια δραματική μεταβολή, η οποία θα τον αναγκάσει να γκρεμίσει ό,τι ο ίδιος μέχρι τότε είχε κτίσει επάνω στα απατηλά υλιστικά πρότυπα.

Φωτεινό παράδειγμα αυτού του γεγονότος είναι η περίπτωση της Άννας Μπέζαντ, όταν ήλθε το πλήρωμα του χρόνου να προσχωρήσει στις τάξεις της Θεοσοφικής Εταιρείας και να εγκαταλείψει τον υλιστικό τρόπο αγώνα που εφήρμοξε στη ζωή της και την κοινωνία. Ήταν τότε που συνάντησε την Έλενα Π. Μπλαβάτσκι και αμέσως αναγνώρισε ότι η Θεοσοφία ήταν το τέλειο ιδανικό που αναζητούσε. Βρέθηκε τότε μπροστά σ' ένα πολύ δύσκολο σκαλοπάτι όπως έγραψε στην αυτοβιογραφία της:

«Πήγα και ρώτησα για τη Θεοσοφική Εταιρεία επιθυμώντας να εγγραφώ, αλλά συγχρόνως ήμουν αντίθετη μ' αυτό. Διότι είδα τι θα σήμαινε αυτή η εγγραφή για μένα. Δεν θα έπρεπε να εναντιωθώ στον υλισμό, και να αντιμετωπίσω την ντροπή μιας δημόσιας εξομολόγησης ότι είχα κάνει λάθος παρασυρόμενη από τη διάνοια να αγνοήσω την ψυχή; Δεν θα έπρεπε να εγκαταλείψω το στράτευμα που αγωνίστηκα μαζί μου τόσο γενναία, τους φίλους μου που μπροστά στην κτηνωδία και τον κοινωνικό εξοστρακισμό με στήριξαν με τόση αγάπη και αλήθεια; Και ο Κάρολος Μπράντλαφ, ο ισχυρότερος και αλη-

θινότερος φίλος μου από όλους, δεν θα πρέπει να υποφέρει τον οδυνηρό πόνο να βλέπει τη συνεργατίδα του, τη συναγωνίστριά του για την οποία ήταν τόσο υπερήφανος, στην οποία ήταν τόσο γενναιόδωρος, να συντάσσεται με τις αντιτιθέμενες δυνάμεις και να εγκαταλείπει τις τάξεις του υλισμού;»

Ήταν πράγματι ένα πολύ δύσκολο βήμα. Παρόλα αυτά, η Άννα Μπέζαντ προσχώρησε στη Θεοσοφική Εταιρεία και η απόφασή της συνάντησε μια τέτοια τρικυμία κριτικής, ώστε να καταστεί αναγκαίο γι' αυτήν να δώσει κάποια εξήγηση για την αλλαγή των θέσεων και των απόψεών της. Έδωσε έτσι μια διάλεξη με τίτλο: «Πώς έγινα Θεόσοφος», η οποία κατέληγε ως εξής:

«Μου προκάλεσε αρκετό πόνο που αναγκάστηκα να παραδεχθώ ότι ο υλισμός με έβλαψε τόσο πολύ, και που εξαιτίας αυτής της απόφασής μου προκάλεσα την αποδοκιμασία μερικών από τους στενότερους φίλους μου. Στην προκειμένη όμως περίπτωση, όπως και σε άλλες στιγμές της ζωής μου, δεν τόλμησα να εξαγοράσω την ειρήνη με ένα ψέμα. Μια επιτακτική ανάγκη με υποχρεώνει να πω την αλήθεια όπως τη βλέπω εγώ, ανεξαρτήτως αν η ομιλία μου ευχαριστεί ή δυσσαρεστεί, ασχέτως αν προκαλεί έπαινο ή ψόγο. Τη αφοσίωση αυτή στην Αλήθεια οφείλω να την κρατήσω ακηλίδωτη, οποιεσδήποτε φιλίες κι αν μου στοιχίσει η διάρρηξη με ανθρώπινους δεσμούς. Μπορεί να με οδηγήσει στην έρημο, εντούτοις πρέπει να την ακολουθήσω. Μπορεί να μου στερήσει κάθε αγάπη, κι όμως πρέπει να την αναζητήσω. Ακόμη κι αν με σκοτώσει, ακόμη και τότε θα την εμπιστευτώ. Και δεν ζητάω κανένα άλλο επιτίμιο στον τάφο μου, παρά: 'Αυτή προσπάθησε να ακολουθήσει την Αλήθεια'».

Ποια ήταν όμως η δύναμη εκείνη που την ωθούσε τόσο δυνατά στο υπεράνθρωπο αυτό εγχείρημά της; Είναι γνωστό ότι ο Διδάσκαλός της παρακολουθούσε την Άννα Μπέζαντ από τη νεαρή ηλικία της. Άκουσε τη φωνή του δύο φορές πριν συναντήσει την Έλενα Π. Μπλαβάτσκι. Το δεύτερο από αυτά τα περιστατικά συνέβη το 1889, όταν ήταν στο γραφείο της. Βρισκόταν σε απόγνωση διότι η Αλήθεια φαινόταν να είναι κάτι το ακατόρθωτο, επειδή ούτε ο υλισμός έδινε απαντήσεις ούτε η επιστήμη πρόσφερε κάποια λύση στον ανθρώπινο πόνο. Και τότε άκουσε τη γνωστή φωνή να της λέει:

«Είσαι πρόθυμη να θυσιάσεις τα πάντα για να βρεις την Αλήθεια;»
 Και εκείνη απάντησε: «Μάλιστα, Κύριε».
 Τότε η φωνή συνέχισε: «Θα την βρεις σύντομα».

Δεκαπέντε ημέρες αργότερα, ο φίλος της κος William Stead, ο διάσημος εκδότης της εφημερίδας PALL MALL, της έστειλε τους τόμους της ΜΥΣΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ για να τη μελετήσει. Η Άννα Μπέζαντ ένοιωσε να φωτίζεται από το βιβλίο και να βλέπει σ' αυτό την Αλήθεια, και έστειλε ένα σημείωμα στη συγγραφέα ζητώντας να την γνωρίσει. Η Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ ανταποκρίθηκε πρόθυμα και με ενθουσιασμό στο αίτημά της, και έτσι έγινε η συνάντηση των δύο γυναικών. Βλέπουμε εδώ τον αρμονικό συντονισμό μεταξύ ενός άσρκου και ενός ένσρκου Διδασκάλου με τον μαθητή μέσω ενός βιβλίου, κάτι που δεν έγινε τυχαία. Και αυτό θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελεί ένα είδος μυστηρίου, του οποίου τα νήματα κινούνται από την αόρατη φωνή που, προκειμένου να επιτελεσθεί ένα θεάρεστο έργο, επέλεξε τα κατάλληλα προς τούτο ενσάρκωμένα όργανα.

Δεν θα πρέπει επομένως να περιορίζουμε το έργο της Θεοσοφικής Εταιρείας στα στενά όρια των φυσικών και μόνο εκφραστών της. Πίσω από αυτούς βρίσκονται οι αόρατοι πρωταγωνιστές, οι αποκαλούμενοι «εσωτερικοί ιδρυτές» και συντηρητές της Εταιρείας, προς τους οποίους – κατά τη γνώμη μου – θα πρέπει να απενίζουμε νοερά, διότι χωρίς αυτούς δεν θα υπήρχε ούτε η Θεοσοφική Εταιρεία ούτε οι φυσικοί εκφραστές της. Οι φυσικοί εκφραστές δεν είναι παρά αφοσιωμένοι υπηρέτες των υψηλών Καθοδηγητών τους. Το έργο τους είναι συντελεστικό και κατευθύνεται από τους πρωταίτιους που είναι τα Θεία Όντα, οι Διδάσκαλοι της Σοφίας, οι Πρεσβύτεροι Αδελφοί μας. Χωρίς τη δική τους εμπνευσμένη παρουσία δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ζώσα Θεοσοφία και Παγκόσμια Αδελφότητα.

Γι' αυτό και η τάξη αυτών των Όντων ονομάζεται:
ΛΕΥΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ.

Ο ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Έλενα Π. Μπλαβάτσκι

Ο ΛΧΑ ΠΟΥ ΣΤΡΕΦΕΙ ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗ (Σφαίρα ή τη Γη) ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΛΧΑ ΤΩΝ ΕΠΤΑ, ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ ΟΔΗΓΩΝΤΑΣ ΤΑ ΑΡΜΑΤΑ ΤΟΥΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟ ΤΟΥΣ, ΤΟ ΜΑΤΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΜΑΣ. Η ΠΝΟΗ ΤΟΥ ΕΔΩΣΕ ΖΩΗ ΣΤΟΥΣ ΕΠΤΑ.

(Στάνζα των Ντζιαν Ι)

Στις πέραν των Ιμαλαΐων περιοχές, «Λχα» είναι μια αρχαία λέξη για το «Πνεύμα», για κάθε ουράνιο ή υπερανθρώπινο Ον, και περιλαμβάνει ολόκληρη τη σειρά ουράνιων ιεραρχιών, από τους Αρχαγγέλους ή Ντζιάνι μέχρι τον άγγελο του «σκοτούς» ή γήινο Πνεύμα. Το Πνεύμα Φύλακας της σφαίρας μας, υπακούει στο ανώτερο Πνεύμα* ή Θεό των Επτά Πλανητικών Πνευμάτων.

Οι αρχαίοι είχαν επτά κύριους μυστηριακούς θεούς, των οποίων αρχηγός «Εξωτερικά» ήταν ο ορατός Ήλιος, ή ο όγδοος, και «εσωτερικά» ο δεύτερος Λόγος, ο Δημιουργός. Οι επτά – οι οποίοι στη χριστιανική θρησκεία έγιναν οι «Επτά Οφθαλμοί του Κυρίου» - ήταν οι κυβερνήτες των επτά κύριων πλανητών, αλλά δεν αριθμούνταν τότε σύμφωνα με την αρίθμηση που επινοήθηκε αργότερα από ανθρώπους οι οποίοι είχαν ξεχάσει ή είχαν ανεπαρκή γνώση των αληθινών Μυστηρίων και έτσι δεν περιλάμβαναν τον ήλιο, τη σελήνη και τη γη σ' αυτούς. Ο ήλιος ήταν ο αρχηγός «Εξωτερικά» των δώδεκα μεγάλων θεών ή ζωδιακών ασπερισμών και «εσωτερικά» ο Μεσσίας, ο Χριστός – εκείνος που χρίστηκε από τη ΜΕΓΑΛΗ ΠΝΟΗ, ή τον ΕΝΑ – περιτριγυρισμένος από τις δώδεκα υποτελείς δυνάμεις που υπακούουν με τη σειρά τους σε καθένα από τους επτά «μυστηριακούς θεούς» των πλανητών.

Στους στίχους (σλόκα) των Αρχαϊκών Αρχείων, η γλώσσα είναι

συμβολική, αν όχι μυθική. Χωρίς τη βοήθεια των μετέπειτα σχολίων που συντάχθηκαν από γενιές μυημένων, θα ήταν αδύνατο να κατανοηθεί σωστά το νόημά τους. Στις αρχαίες Κοσμογονίες, ο ορατός και ο αόρατος κόσμος είναι οι διπλοί κρίκοι μιας και της αυτής αλυσίδας. Όπως ο αόρατος «Λόγος» με τις επτά ιεραρχίες του – καθεμία από τις οποίες αντιπροσωπεύεται ή προσωποποιείται από τον ανώτερο άγγελο ή κυβερνήτη – αποτελούν μια ΔΥΝΑΜΗ, την εσωτερική και αόρατη, έτσι και στον κόσμο των μορφών ο Ήλιος και οι επτά κύριοι πλανήτες αποτελούν την ορατή και ενεργό δύναμη. Αυτή η τελευταία «Ιεραρχία» είναι, θα λέγαμε, ο ορατός και αντικειμενικός «Λόγος» των αόρατων και πάντα υποκειμενικών (εκτός από τις κατώτερες βαθμίδες) αγγέλων.

Η σύνοψη των Στάνζα του πρώτου τόμου (της *Μυστικής Δοξασίας – ΙΙΣΟΣ*) έδειξε ότι η γένεση** θεών και ανθρώπων έλαβε χώρα μέσα σε ένα, και από ένα και το αυτό **Σημείο**, που είναι η Μία Συμπαντική, Αμετάβλητη, Αιώνια και απόλυτη ΜΟΝΑΔΑ. Στην πρωταρχική εκδηλωμένη όψη της, την βλέπουμε να γίνεται:

1) Στη σφαίρα της αντικειμενικότητας και της Φυσικής, Πρωταρχική Ουσία και Δύναμη – κεντρομόλος και φυγόκεντρος, θετική και αρνητική, αρσενική και θηλυκή κλπ.

2) Στον τομέα της Μεταφυσικής, ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ ή Κοσμική Ιδεοπλασία, που από μερικούς ονομάζεται ΛΟΓΟΣ.

Αυτός ο ΛΟΓΟΣ είναι η κορυφή του Πυθαγόρειου τριγώνου. Όταν το τρίγωνο ολοκληρώνεται, γίνεται η Τετρακτίς, ή το Τρίγωνο στο Τετράγωνο, και είναι το διπλό σύμβολο του Τετραγράμματος στον εκδηλωμένο κόσμο, και της ριζικής τριπλής ΑΚΤΙΝΑΣ ΤΟΥ στον ανεκδήλωτο κόσμο ή το «νοούμενό» του. Εκφραζόμενη περισσότερο μεταφυσικά, η ταξινόμηση των Κοσμικών Εσχάτων αιτιών που δίνεται εδώ, είναι πολύ πιο βολική από εκείνη μιας απόλυτης φιλοσοφικής ακρίβειας.

Στην αρχή ενός μεγάλου Μανβαντάρα (ημέρα του Μπράχμα ή εκδήλωση των κόσμων – ΙΙΣΟΣ) το Παραμπράχμα (η πέραν του Μπράχμα απρόσωπη και ανώνυμη συμπαντική Αρχή – ΙΙΣΟΣ) εκδηλώνεται σαν Μουλαπρακρίτι και έπειτα σαν Λόγος. Αυτός ο Λόγος είναι αντίστοιχος με τον «Ασυνείδητο Συμπαντικό Νου» των δυτικών πανθεϊστών. Αποτελεί τη βάση της ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ πλευράς του εκδηλωμένου Όντος, και είναι η πηγή όλων των εκδηλώσεων της ατομικής συνείδησης. Η Μουλαπρακρίτι ή Πρωταρχική Κο-

σμική Ουσία είναι η βάση της ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ πλευράς των πραγμάτων, η βάση κάθε αντικειμενικής εξέλιξης και Κοσμογένεσης. Η δύναμη επομένως, δεν αναδύεται με την Πρωταρχική Ουσία από την Παραμπραχμική Λανθάνουσα Κατάσταση, αλλά είναι η μεταμόρφωση σε ενέργεια της υπερσυνειδητής σκέψης του Λόγου, συγχωνευμένης – κατά κάποιο τρόπο – μέσα στην αντικειμενοποίησή του από την εν δυνάμει λανθάνουσα κατάσταση στη Μία Πραγματικότητα.

Από εδώ πηγάζουν οι θαυμαστοί νόμοι της ύλης. Επομένως, η δύναμη δεν είναι σύγχρονη με την πρώτη αντικειμενοποίηση της Μουλαιπρακρίτι. Αλλά, αφού ξέχωρα από αυτήν, η Μουλαιπρακρίτι είναι απόλυτα και αναγκαία έμφυτη – μια απλή αφαίρεση – είναι περιττό να πλέκεται ένας υπερβολικά λεπτός ιστός λεπτομερειών ως προς τη σειρά διαδοχής των Κοσμικών Αιτιών. Η δύναμη διαδέχεται τη Μουλαιπρακρίτι αλλά χωρίς τη Δύναμη, η Μουλαιπρακρίτι είναι ανίπαρκτη από κάθε πρακτική άποψη.

Ο «Ουράνιος Άνθρωπος» (Τετραγράμματο) που είναι ο Πρωτόγονος, ο πρωτογεννημένος από την παθητική θεότητα και η πρώτη εκδήλωση της σκιάς της θεότητας, είναι η συμπαντική μορφή και ιδέα που γεννάει τον εκδηλωμένο Λόγο, τον Αδάμ-Κάδμο, ή το τετραγράμματο σύμβολο στην Καμπάλα του ιδίου του Σύμπαντος, που ονομάζεται επίσης δεύτερος Λόγος. Το δεύτερο πηγάζει από το πρώτο και αναπτύσσει το τρίτο τρίγωνο στο Σεφίροθικό Δένδρο, και από αυτό (που είναι η στρατιά των Αγγέλων) γεννιούνται οι ΑΝΘΡΩΠΟΙ. Ο αναγνώστης δεν πρέπει να ξεχνάει ότι υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα στον ΛΟΓΟ και τον Δημιουργό, γιατί ο ένας είναι Πνεύμα και ο άλλος Ψυχή, ή όπως το εκφράζει ο Δρ. Ουάιλντερ:

«Διάνοια και Λόγος είναι συνώνυμα, ο Νους όντας ανώτερος και σε στενή συγγένεια με το αγαθόν. Το ένα είναι ανώτερη αντίληψη και το άλλο κατανόηση. Το ένα είναι νοητικό και το άλλο φρενικό».

Σε αρκετά συστήματα, ο Άνθρωπος θεωρήθηκε σαν ο τρίτος Λόγος. Το εσωτερικό νόημα της λέξης Λόγος (ομιλία ή λέξη, Ρήμα) είναι η απόδοση μιας κρυμμένης σκέψης σε αντικειμενική έκφραση – όπως σε μια φωτογραφία. Ο Λόγος είναι ο καθρέφτης που αντανακλά το ΘΕΙΟ ΝΟΥ και το Σύμπαν είναι ο καθρέφτης του Λόγου, αν και ο τελευταίος αποτελεί το είναι αυτού του Σύμπαντος. Όπως ο Λόγος αντανακλά τα πάντα στο Σύμπαν του Πληρώματος, έτσι και ο άνθρωπος αντανακλά στον εαυτό του όλα όσα βλέπει και βρίσκει στο δικό του Σύμπαν, τη Γη. Η δοξασία λέει ότι:

«Κάθε Σύμπαν (κόσμος ή πλανήτης) έχει το δικό του Λόγο».

Οι Αιγύπτιοι ονόμαζαν πάντα τον Ήλιο «μάτι του Όσιρη» και ο ίδιος ήταν ο Λόγος, ο πρωτογεννημένος, ή το φως που εκδηλώθηκε στον κόσμο «που είναι ο Νους και η θεία διάνοια του Κρυμμένου». Μόνο με την επταπλή Ακτίνα αυτού του φωτός αποκτάμε επίγνωση του Λόγου μέσω του Δημιουργού, θεωρώντας τον δεύτερο σαν το νδημιουργό του πλανήτη όπως και όλων όσων ανήκουν σ' αυτόν, ενώ τον πρώτο σαν την καθοδηγούσα Δύναμη του «Δημιουργού», καλή και κακή ταυτόχρονα, πηγή του καλού και πηγή του κακού. Ο «Δημιουργός» καθαυτός, δεν είναι ούτε καλός ούτε κακός αλλά οι διαφοροποιημένες όψεις του στη φύση, τον κάνουν να παίρνει τον ένα ή τον άλλο χαρακτήρα.

(Από τη «Μυστική Δοξασία», τόμος III)

* (Σημ. Ιλισού): Θεωρείται ως τέτοιος - δηλαδή «άγγελος των σκότους», μόνο επειδή ο γήινος κόσμος μας είναι γεμάτος «σκότος» όταν συγκρίνεται με τον θείο κόσμο που είναι γεμάτος φως, και όχι διότι πρόκειται για πνεύμα κακόβουλο και σκοτεινό.

** (Σημ. Ε.Π.Μπλαβ.): Σύμφωνα με τον ορισμό του Δρ. Ουάιλντερ, η λέξη «γένεση» δεν σημαίνει γέννηση, αλλά «έξοδο από το αιώνιο στον Κόσμο και το Χρόνο», «το πέρασμα από το είναι στο υπάρχειν» ή «από την ΥΠΟΣΤΑΣΗ στην ΄υπαρξη», όπως έλεγε κάποιος άλλος Θεόσοφος.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ

Erica Letzerich

*(Ευχαριστήριοις επιστολή της Erica Letzerich,
μέλους του Δ. Σ. και προέδρου της στοάς ΥΠΑΤΙΑ)*

Αγαπητά μέλη, συνδρομητές του περιοδικού και φίλοι της Θεοσοφικής Εταιρείας,

Μετά από ένα χρόνο σκληρής προετοιμασίας, έφθασαν τελικά οι ημέρες κατά τις οποίες έλαβε χώρα ένα μοναδικό θεοσοφικό γεγονός στην Αθήνα: Οι εργασίες της Ευρωπαϊκής Σχολής της Θεοσοφίας με γενικό θέμα «Σπάζοντας τον Εσωτερικό Κώδικα». Περίπου εξήντα αδελφοί θεόσοφοι από όλο τον κόσμο κατέφθασαν στην πόλη των Αθηνών. Συγγραφείς, παγκοσμίως γνωστοί ομιλητές επί θεοσοφικών θεμάτων και επιστήμονες ενώθηκαν όλοι μαζί για μια εβδομάδα κοινής πνευματικής εργασίας η οποία, όπως δήλωσαν οι Διευθύνοντες της Σχολής, αποτέλεσε την πιο πετυχημένη περίοδο εργασιών της από όσες είχαν γίνει έως τώρα.

Αποτελεί πολιτική της Σχολής να μην διαφημίζονται οι εργασίες της σε περιοδικά (πλην των θεοσοφικών) και έτσι μόνο μέλη της Θεοσοφικής Εταιρείας γίνονται δεκτά, καθώς και μη μέλη – φίλοι και σπουδαστές της Θεοσοφίας. Ήταν μια εβδομάδα βαθιάς μελέτης και συζητήσεων που πρόσφερε την ευκαιρία της αδελφικής σύσφιξης ανάμεσα σε όλους όσους, εν μέσω ενός κόσμου αρκετά σκοτεινού και γεμάτου οδύνη, προσπαθούν να ανακαλύψουν τρόπους συνεισφοράς για μια καλύτερη, δικαιότερη και λιγότερο υλιστική κοινωνία.

Σύμφωνα με την παράδοση της Ευρωπαϊκής Σχολής, οι εργασίες της διεξάγονται κάθε χρόνο σε μια διαφορετική χώρα, και οι ομιλίες γίνονται στην αγγλική γλώσσα. Από την πλευρά μας έγινε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να υπάρχει μετάφραση των ομιλιών για τα μη αγγλομαθή μέλη του ελληνικού τμήματος της Εταιρείας. Δυστυχώς ήταν αδύνατο να καλυφθεί το μεγάλο κόστος της ενοικίασης και χειρισμού των μηχανημάτων που απαιτούντο για την αυτόματη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την Πρόεδρο της Παγκόσμιας Θεοδοφικής Εταιρείας κα. Rhada Burnier που πρότεινε την πόλη των Αθηνών για τις εργασίες της Σχολής του έτους 2006, και τους Διευθύνοντες της Ευρωπαϊκής Σχολής της Θεοδοφίας για την τελική επιλογή τους. Τον Αντιπρόεδρο της Παγκόσμιας Θεοδοφικής Εταιρείας και την σύζυγό του, η οποία δεν δίστασε να ταξιδεύσει από τις Η.Π.Α. στην Ελλάδα παρά τα σοβαρά προβλήματα της υγείας της που την υποχρεώνουν να φέρει πάντοτε μαζί της μια φιάλη οξυγόνου ώστε να μπορεί να αναπνέει, ευχαριστούμε θερμά για την θυσία τους και την αφοσίωσή τους στο σκοπό της Θεοδοφίας. Ευχαριστούμε τον πρόεδρο του Ελληνικού τμήματος Γεώργιο Σιβρή και τα άλλα μέλη του Δ. Σ. που ενέκριναν και υποστήριξαν την οργάνωση των εργασιών στην Αθήνα. Ο πρόεδρος Γεώργιος Σιβρής, παρότι υποβλήθηκε σε σοβαρή χειρουργική επέμβαση που δεν του επέτρεψε να παραστεί σε όλη τη διάρκεια των εργασιών, κατάφερε με μεγάλη προσπάθεια και θυσία να έλθει για να μας παρουσιάσει τη θαυμάσια ομιλία του.

Ευχαριστούμε θερμά το μέλος του Δ. Σ. και πρόεδρο της στοάς ΑΛΚΥΩΝ Θεόδωρο Κατσιφή που συμμετείχε όλες τις ημέρες με μεγάλο ενθουσιασμό, την γραμματέα του Δ. Σ. και πρόεδρο της στοάς ΑΡΤΕΜΙΣ Κρυσταλλία Ιωαννίδου για την υποστήριξή της, το μέλος του Δ. Σ. και συντάκτρια του Ιλισού Ιφιγένεια Κασταμονίτη για την προβολή των εργασιών της Σχολής μέσα από τις σελίδες του περιοδικού μας, το μέλος του Δ. Σ. Κυριακή Αντωνίου που το μεγάλο ενδιαφέρον της θα την οδηγήσει μάλλον στις εργασίες της Σχολής στη Σκοτία τον επόμενο χρόνο, τους Δημήτριο Τσιγγάνη και Θεόκλητο Μαργέτη για τις μεγάλες προσπάθειες που κατέ-

βαλαν ώστε να βρεθεί λύση για την αυτόματη μετάφραση των ομιλιών. Την Ελένη Κατσάκη που πάντοτε μας αγκαλιάζει με την αγάπη της, τη Μαρία Μελισσαροπούλου θιγατέρα του αείμνηστου Κωστή Μελισσαρόπουλου – επί πολλά έτη Προέδρου της Θεοσοφικής Εταιρείας εν Ελλάδι και ιδρυτή του Ιλισού, τον Τάσο Προύσσαςλη που οργάνωσε και μας παρουσίασε με τη θεατρική του ομάδα μία από τις αρχαίες ελληνικές τραγωδίες, και τον Γεώργιο Τσαγκρινό που ξενάγησε τους φιλοξενούμενους θεόσοφους στην Ακρόπολη.

Την Φώφη Καραμανλή και την Χριστίνα Καραγιώργη για την ηθική υποστήριξή τους, τη Μαρία Βασιλοπούλου και τον Θεόδωρο Καφετζόπουλο για τη συμμετοχή τους. Επίσης, ευχαριστούμε όλα τα μη μέλη – φίλους και σπουδαστές της Θεοσοφίας για την παρουσία τους. Και τέλος, ευχαριστώ τον σύζυγό μου Γεώργιο Γεωργιάδη που, με μεγάλη υπομονή και καρτερικότητα με βοήθησε με κάθε δυνατό τρόπο να διοργανώσω την υποδοχή και φιλοξενία των εργασιών της Ευρωπαϊκής Σχολής εκ μέρους της Θεοσοφικής Εταιρείας εν Ελλάδι.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ

(Γραμμένο από έναν Διδάσκαλο της Σοφίας)

*Το ακόλουθο κείμενο αποτελεί τμήμα μιας εκτενούς επιστολής, η οποία είχε σταλεί σ' ένα από τα πρώτα μέλη της νεοσυνσταθείσας Θεοσοφικής Εταιρείας στη Νέα Υόρκη, προκειμένου να κάμψει τις αντιδράσεις του για τη μελέτη της Ανατολικής παράδοσης στις συναντήσεις των μελών. Δεν είναι γνωστό ποιος ακριβώς Διδάσκαλος υπέγραφε τότε εκείνη την επιστολή. Αργότερα, δημοσιεύτηκε στο περιοδικό *Lucifer*, τον Ιανουάριο 1888, υπό την παρακάτω μορφή (version).*

Boris De Zirkoff

Μόνο η θεία φιλοσοφία – που είναι η νοητική και ψυχική ανάμειξη του ανθρώπου με τη φύση – που αποκαλύπτει τις βασικές αλήθειες, οι οποίες υποκρύπτονται σε όλα όσα αποτελούν αντικείμενο της αίσθησης και της αντίληψης, μπορεί να προάγει το πνεύμα της ενότητας και της αρμονίας παρά τις μεγάλες δυσκολίες που προκύπτουν εξαιτίας των διαφορών ανάμεσα στα δόγματα. Επομένως, η Θεία Σοφία περιμένει και απαιτεί από τα μέλη της Θεοσοφικής Εταιρείας να επιδεικνύουν μεγάλη αμοιβαία, αδελφική ανεκτικότητα απέναντι στις πεποιθήσεις όλων, και αδιαμαρτύρητα να βοηθούν αλλήλους με σκοπό την έρευνα της αλήθειας σε όλους τους τομείς της φύσης και της ζωής, τόσο από ηθική όσο και από υλική άποψη. Και αυτές οι προϋποθέσεις θα

πρέπει να υιοθετούνται και να εφαρμόζονται καθημερινά από όλους. Η Θεοσοφία δεν θα πρέπει να αντιπροσωπεύει για εσάς απλά μια συλλογή ηθικών αληθειών και ένα σύνολο μεταφυσικών θεμάτων που να δέχετε μόνο ως θεωρίες. Η Θεοσοφία πρέπει να αποτελεί πράξη στη ζωής σας και επομένως, θα πρέπει να απομακρύνετε οποιεσδήποτε άχρηστες παρεκβάσεις έχουν προσαρτηθεί σ' αυτήν ως συμπερασματικές ετυμηγορίες και ωραίες αγορεύσεις.

Ας κάνει κάθε θεόσοφος τη δική του εργασία – εκείνη που μπορεί και οφείλει να κάνει – και πολύ σύντομα, όπου υπάρχει άσχημη ατμόσφαιρα μέσα και γύρω από κάθε τμήμα της Θεοσοφικής Εταιρείας, αυτή θα μειωθεί δραστικά. Ξεχάστε τον εαυτό σας και εργαστείτε για τους άλλους και τότε ο αγώνας σας θα γίνει πιο εύκολος και θα μεταβληθεί σε φως στη ζωή σας.

Μην ελαίρεστε περιμένοντας αναγνώριση κι εκτίμηση της εργασίας σας από τους άλλους. Γιατί θα έπρεπε κάθε μέλος που αγωνίζεται να γίνει ένας θεόσοφος ηθικά και πρακτικά, να δίνει αξία στην καλή ή κακή κριτική των άλλων για την εργασία του, εφόσον ο ίδιος γνωρίζει μέσα του ότι είναι χρήσιμη και ωφέλιμη σε άλλους ανθρώπους; Ο ανθρώπινος έπαινος και ο ενθουσιασμός έχουν πολύ μικρή διάρκεια ζωής. Ο περίγελος, τα σχόλια και η κακή κριτική όσων είναι αδιάφοροι, πάντοτε ακολουθούν και συνήθως υπερκαλύπτουν τον έπαινο που δίνουν οι φιλικά προσκείμενοι.

Μην περιφρονείτε την άποψη του κόσμου ούτε να τη θεωρείτε σαν άδικη κριτική απέναντί σας, αλλά μάλλον να μένετε αδιάφοροι τόσο στις κατηγορίες όσο και στους επαίνους των ανθρώπων που δεν είναι σε θέση να σας γνωρίζουν όπως πραγματικά είστε εσωτερικά. Έτσι, σύντομα θα διαπιστώσουν ότι δεν σας ενδιαφέρουν οι απόψεις τους αλλά ότι πάντοτε τοποθετείτε την αποδοχή ή την απόρριψη του Εσώτερου Εαυτού σας υπεράνω της άποψης των άλλων ανθρώπων.

Όσοι θέλετε να γνωρίσετε τον εαυτό σας υπό το πνεύμα της αλήθειας, μάθετε να ζείτε μόνοι μαζί του ακόμη και εν μέσω του μεγάλου πλήθους που πιθανόν να σας περιβάλλει. Να ζητάτε την

επικοινωνία και τη συνομιλία κυρίως με τον εντός θεό, να δίνετε σημασία μόνο στον έπαινο ή στον ψόγο της θεότητας που ενοικεί μέσα σας, και που ποτέ δεν διαχωρίζεται από τον αληθινό εαυτό σας, διότι **πραγματικά είναι ο ίδιος ο εντός θεός**. Αποκαλείται ΑΝΩΤΕΡΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ.

Θέσατε δίχως καθυστέρηση όλες τις καλές προθέσεις σας σε εφαρμογή, και μην αφήνετε ούτε μία από αυτές να παραμένει μόνο μια πρόθεση. Αλλά να μην περιμένετε ούτε αμοιβή ούτε αναγνώριση για το καλό που θα έχετε προσφέρει. Η αμοιβή και η αναγνώριση βρίσκονται μέσα σας αδιαχώριστες από εσάς, και μόνο ο Εσώτερος Εαυτός μπορεί να εκτιμήσει την αληθινή αξία τους. Διότι καθένας από εσάς έχει εντός του την αίθουσα του Ανώτατου Δικαστηρίου – εισαγγελέα, δικηγόρο, μάρτυρες, ενόρκους και πρόεδρο δικαστηρίου, και η απόφασή του είναι αμετάκλητη.

Κανείς δεν σας γνωρίζει καλύτερα από εσάς τους ίδιους, αφού η στιγμή έχετε μάθει πώς να κρίνετε τον εαυτό σας υπό το αδιατάρακτο φως της εντός θεότητας – της Ανώτερης Συνειδήσής σας. Αφήστε λοιπόν, τους άλλους που δεν μπορούν να γνωρίζουν τον αληθινό εαυτό σας, να κρίνουν και να καταδικάζουν τον εξωτερικό άνθρωπο έτσι όπως τον βλέπουν μέσα από τα δικά τους χρωματιστά γυαλιά.

Η πλειοψηφία κάθε «λαϊκού» Αρείου Πάγου, αποτελείται συνήθως από αυτοδιορισμένους αρεοπαγίτες, οι οποίοι ουδέποτε λάτρεψαν άλλο θεό εκτός από τη δική τους προσωπικότητα. Διότι εκείνοι που προσπαθούν να βαδίσουν στο δικό τους μονοπάτι της ζωής ακολουθώντας το εσωτερικό τους φως, ουδέποτε θα δικάσουν και κυρίως, ουδέποτε θα καταδικάσουν ακόμη και τους πνευματικά ασθενέστερους ανθρώπους. Τι σημασία έχει λοιπόν, αν εκείνοι σας κατηγορούν ή σας επαινούν, αν σας ταπεινώνουν ή σας εξαίρουν; Ποτέ δεν θα μπορέσουν να σας καταλάβουν.

Πιθανόν να σας κάνουν ίνδαλμά τους για όσο χρονικό διάστημα φαντάζονται ότι αποτελείτε αντανάκλαση του δικού τους εαυτού, και να σας τοποθετήσουν στο βάθρο που ανήγειραν για εσάς, και φυσικά να σας διατηρούν εκεί για όσο καιρό θα τους

διασκεδάσετε ή θα τους ευχαριστείτε και θα τους ωφελείτε. Μην φαντάζεστε ότι είστε κάτι διαφορετικό για εκείνους από ένα φετίχ που έχει τώρα πάρει τη θέση ενός άλλου που προηγήθηκε και στη συνέχεια ανατράπηκε, και που θα ανατραπεί όμως με τη σειρά του από ένα επόμενο φετίχ. Αφήστε λοιπόν όσους σας θεωρούν ίνδαλμα, να το καταστρέψουν στο νου τους όποτε θέλουν και να το ρίξουν από το βάθρο του με την ίδια ευκολία με την οποία το είχαν πρωτίτερα ανεβάσει.

Η Θεοσοφία εκφράζεται αντικειμενικά μόνο μέσα από ένα τρόπο ζωής που να αγκαλιάζει το παν, που να είναι γεμάτος από το πνεύμα της αμοιβαίας ανεκτικότητας και της αδελφικής αγάπης. Η Θεοσοφική Εταιρεία, ως το εξωτερικό σώμα της Θεοσοφίας, θα προκαλέσει με τη δράση της την αντίσταση του αδιάφορου και εγωιστικού κόσμου.

Η Θεοσοφία οφείλει να πολεμήσει την έλλειψη ανεκτικότητας ανάμεσα στους ανθρώπους, την προκατάληψη, την άγνοια και τον εγωισμό που κρύβονται κάτω από τον μιανδύα της υποκρισίας. Χρέος της είναι να ρίχνει όσο περισσότερο φως μπορεί με τη Δάδα της Αλήθειας, η οποία δίδεται σε εκείνους που την υπηρετούν. Αυτά όλα πρέπει να γίνονται δίχως φόβο ή δισταγμό, και χωρίς να σκέπτεστε την πιθανότητα κακόπιστων σχολιασμών και κατηγοριών. Μέσα από τον αντιπρόσωπό της, τη Θεοσοφική Εταιρεία, η Θεοσοφία πρέπει να προτάσσει την Αλήθεια αντιμετωπίζοντας κατά μέτωπο το Ψεύδος, δίχως να φοβάται ή να σκέπτεται οποιαδήποτε πιθανά κακόβουλα επακόλουθα, και να είναι έτοιμη να πολεμήσει οποιεσδήποτε απειλές και συκοφαντίες.

Η Θεοσοφική Εταιρεία ως Σύλλογος, δεν έχει μόνο το δικαίωμα αλλά και την υποχρέωση επίσης να απογυμνώσει την κακία και να διορθώσει το λάθος στον κόσμο, είτε μέσω της φωνής διαλεκτών ομιλητών ή μέσω εντύπων, περιοδικών και βιβλίων – κάνοντας την κριτική της όσο το δυνατόν πιο απρόσωπα και γενικευμένα. Αλλά τα μέλη της δεν έχουν τέτοιο δικαίωμα το καθένα ατομικά. Διότι πρέπει πρώτα από όλα, αυτά τα ίδια να αποτελέσουν παράδειγμα σταθερής και ξεκάθαρης ηθικής συμπεριφο-

ράς προτού αποκτήσουν το δικαίωμα να υποδείξουν, έστω και με ευγενικό τρόπο, την απουσία ηθικής ενότητας και αγνότητας σκοπού σε άλλα μέλη ή σχολές ή συλλόγους.

Κανείς θεόσοφος δεν θα πρέπει να κατηγορεί έναν αδελφό του εντός ή εκτός της Εταιρείας. Ούτε επιτρέπεται να «ρίχνει λάσπη» στις πράξεις κάποιου άλλου ή να τον αποκηρύσσει, εκτός κι αν ο ίδιος θέλει να χάσει το δικαίωμα να θεωρείται θεόσοφος. Διότι ένας αληθινός θεόσοφος οφείλει να στρέφει το βλέμμα του μακριά από τα μειονεκτήματα του αδελφού του, ή ακόμη και του γείτονά του, και να επικεντρώνει την προσοχή του μάλλον στα δικά του ελαττώματα ώστε να τα διορθώσει και να γίνει καλύτερος και σοφότερος. Ας μην υπογραμμίζει τη διαφορά ανάμεσα στους ισχυρισμούς και τις πράξεις κάποιου άλλου αλλά, είτε στην περίπτωση ενός αδελφού μέλους είτε γείτονα ή άλλου, ας βοηθήσει καλύτερα τον ασθενέστερο από αυτόν συνάνθρωπό του να πορευτεί και εκείνος ορθά στο δύσκολο μονοπάτι της ζωής.

Ο στόχος της αληθινής Θεοσοφίας και η μεγάλη αποστολή της είναι πρώτον, να επιτευχθεί η κατηγορηματικά ξεκάθαρη αντίληψη των ηθικών ιδεών και του σκοπού, έτσι ώστε να εκπληρωθεί με τον καλύτερο και πληρέστερο τρόπο το δίκαιο και αλτρουιστικό αίσθημα του ανθρώπου. Και δεύτερον, να τυποποιηθεί αυτή η αντίληψη προκειμένου να επιτευχθεί η προσάρτησή της στην καθημερινή ζωή του ανθρώπου, έτσι ώστε να παρέχονται οι απαραίτητες προϋποθέσεις και το πεδίο άσκησης των ηθικών ιδεών και του σκοπού με τον καταλληλότερο τρόπο, και σύμφωνα με το νόμο του δικαίου.

Αυτή είναι η κοινή εργασία που τίθεται ενώπιον όλων όσων επιθυμούν να δράσουν υπό αυτές τις αρχές. Είναι ένα έργο που απαιτεί κόπο, σοβαρή και σθεναρή προσπάθεια, αλλά που θα πρέπει να σας οδηγήσει αισθητά στην πρόοδο και δεν θα αφήσει περιθώρια σε εγωιστικές φιλοδοξίες για οτιδήποτε άλλο έξω από τα όρια του έργου αυτού.

Μην εμπλέκεστε προσωπικά σε συγκρίσεις – που δεν θα πρέπει να υπάρχουν βέβαια ανάμεσα σε αδελφούς – ως προς την εργασία που έχετε εκτελέσει εσείς και την εργασία που εγκατέλει-

ψε ο αδελφός σας ή ακόμη και ο γείτονάς σας. Στον τομέα της Θεοσοφίας κανείς δεν εξαναγκάζεται να εκτελέσει περισσότερα από όσα του επιτρέπουν οι ικανότητές του και οι δυνάμεις του.

Μην είστε τόσο ανυτηροί στα προτερήματα ή τα ελαττώματα ενός ατόμου που επιθυμεί να βρίσκεται ανάμεσά σας, διότι η αλήθεια για την πραγματική εξέλιξη του εσώτερου ανθρώπου είναι γνωστή μόνο στον καρμικό νόμο, και μόνο από αυτόν τον πανεπόπτη Νόμο μπορεί να αντιμετωπιστεί κάθε άνθρωπος με σωστό και δίκαιο τρόπο. Ακόμη και η απλή παρουσία ενός συμπαθητικού ατόμου κοντά σας που έχει καλές προθέσεις, είναι ικανή να βοηθήσει μαγνητικά το σύνολο.

Είστε ελεύθεροι εθελοντές εργάτες στον τομέα της Αλήθειας, και ως τέτοιοι δεν θα πρέπει να επιτρέπετε κανένα εμπόδιο στο δρόμο σας προς την επίτευξη του σκοπού.

Ο βαθμός της επιτυχίας ή της αποτυχίας στην πνευματική πορεία κάθε άνθρωπου αποτελεί τον οδοδείκτη που ακολουθεί ο Διδάσκαλος. Διότι ο βαθμός αυτός γίνεται η διαχωριστική γραμμή που εσείς μόνοι σας χαράζετε ανάμεσα σ' εσάς και σ' εκείνους που ζητάτε να γίνουν οι Πνευματικοί Οδηγοί σας. Όσο περισσότερο πλησιάζετε στην εκπλήρωση του σκοπού, τόσο μειώνεται η απόσταση ανάμεσα στον Διδάσκαλο και τον μαθητή.

(Από τη συλλογή «Collected Writings», τόμος VII)

Και ο Λόγος σαρξ εγένετο...

Paul Diel

«Εν Αρχή ην ο Λόγος, και ο Λόγος ην προς τον Θεόν, και Θεός ην ο Λόγος. Ούτος ην εν αρχή προς τον Θεόν..... Και ο Λόγος σαρξ εγένετο και εσκήνωσε εν ημίν, και εθεασάμεθα την δόξαν αυτού, δόξαν ως μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος και αληθείας...»

Κατά Ιωάννην, (στ. 1-3, 14)

Η Καινή Διαθήκη δείχνει τη δυνατότητα του ατόμου να βρει διέξοδο προς τη χαρά, έστω και μέσα στην παρακμή ενός ολόκληρου κόσμου. Ο Πρόλογος του Κατά Ιωάννη Ευαγγελίου δείχνει ότι αυτή η δυνατότητα αφορίζει προς το εξελικτικό νόημα όλης της ζωής, της οποίας φωτίζει το παρελθόν και προοιωνίζει το μέλλον. Ο Πρόλογος αυτός είναι ένα από τα λιγότερο ανεκδοτικά και τα πλέον αμιγώς συμβολικά μεταξύ των κειμένων της Καινής Διαθήκης, που συμπυκνώνει και γενικεύει κατά τρόπο συναρπαστικό τη μυθική ιστορία του κόσμου και της ζωής, δείχνοντας την εσασί παραδειγματική εμβέλεια και την εξελικτική σημασία του φαινομένου της καθαρίας, το οποίο απεικονίζεται με τη ζωή και τον ηρωικό θάνατο του ανθρώπου Ιησού.

Σύμφωνα με την κυριολεκτική εξήγηση του Προλόγου, ο Ιησούς δεν είναι άνθρωπος αλλά ο Λόγος, ο πραγματικός Θεός που προϋπάρχει ανέκαθεν και αποφασίζει σε μια δεδομένη στιγμή να αποκτήσει ανθρώπινη μορφή. Για τη συμβολική εξήγηση, ο Πρόλογος αντιπροσωπεύει την πηγή του «μύθου», και όχι του «δόγματος» της ενσάρκωσης. Ο μύθος της Ενσάρκωσης είναι η – από συμβολική άποψη – βαθύτερη εξήγηση της εν εξελίξει ζωής. Δημιουργείται από την υπερσυνειδητή και αληθοφανή φαντασία για να κατασιγάσει τη μεταφυσική αγωνία με τη βεβαιότητα ότι ο πόνος μπορεί να κατασταλεί, και ότι η μυστηριώδης εξελικτική αποβλεπτικότητα, εγγενής στη ζωή (συμβολικά: το «Σχέδιο του Θεού», ο «Λόγος του Θεού») είναι αυτή καθαυτή ευεργετική κατανοητή στις φαινομενικές εκδηλώσεις της.

Σύμφωνα με τη συμβολική εξήγηση, Ο ΘΕΟΣ-ΠΑΤΕΡΑΣ ΣΥΜΒΟΛΙΖΕΙ ΤΟ ΑΝΕΞΙΧΝΙΑΣΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ, Ο ΛΟΓΟΣ ΣΥΜΒΟΛΙΖΕΙ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΗ ΦΑΙΝΟΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ, ΚΑΙ Ο ΥΙΟΣ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΕΛΠΙΔΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ. Επομένως, ο Πρόλογος του Κατά Ιωάννη Ευαγγελίου δεν αποτελεί μονάχα την πηγή του μύθου της Θείας Ενσάρκωσης, αλλά και εκείνη του μύθου της Τριάδας, η οποία αντιπροσωπεύει τη συμβολικά βαθύτερη έκφραση του θρησκευτικού συναισθήματος του ανθρώπου μπροστά στο μυστήριο τόσο της Αρχής όσο και της εν εξελίξει ζωής.

Στο στίχο 14, ο μύθος υπαινίσσεται τον πραγματικό άνθρωπο Ιησού, τον καθαγιασμένο άνθρωπο, του οποίου το παράδειγμα

(όπως σ' έναν άλλο πολιτισμό το παράδειγμα του Βούδα) υπήρξε αρκετά υποβλητικό για να εμπνεύσει σε όσους το κατάλαβαν, το θάρρος να αντιταχθούν στον παρακμάζοντα κόσμο της εποχής τους και να γίνουν μύστες ενός καινούργιου πολιτισμού. Ο Ιησούς ορίζεται συμβολικά ως Εκείνος στον οποίο ενσαρκώθηκε ο Λόγος. Ο καθαγιασμένος άνθρωπος – ο εξαγνισμένος από το προπατορικό αμάρτημα, αυτός που εμψυχώνεται πλέον μονάχα από την ουσιώδη επιθυμία, από τη συγκίνηση μπροστά στο μυστήριο, που άγγιξε την άφθαρτη χαρά (την οποία καμιά ατυχής συγκυρία δεν είναι σε θέση να καταστρέψει), αυτός μπορεί να ονομάζεται ενσάρκωση του νοήματος της ζωής, ενσάρκωση του Λόγου.

Η μυθική έκφραση «ο Λόγος σαρξ εγένετο» έχει μια βιογενετική και μια ψυχολογική σημασία. Από τη βιογενετική της άποψη, σημαίνει ότι ο καθαγιασμένος άνθρωπος, ο οποίος κατόρθωσε να εξουσιάσει ολοκληρωτικά (αν και δυναμικά) το εκτυφλωτικό συναισθήμα των πολλαπλών επιθυμιών και να επενδύσει όλη του την ενέργεια στην ουσιώδη επιθυμία, μπορεί να θεωρείται ως η πλέον εξελιγμένη μορφή αρμονίας, ως η τελειότερη πραγμάτωση αυτού που «επιθυμεί» η φύση. Παράλληλα, η αναδημιουργία των όλο και πιο περίπλοκων και σθεναρών μορφών αρμονίας αποτελεί το ίδιο το νόημα της εξέλιξης. Και ασφαλώς, ποια πληρέστερη εικόνα θα μπορούσαμε να σχηματίσουμε ως προς το νόημα της ζωής, από την εικόνα του ανθρώπινου όντος που υπερνίκησε τον εγγενή στη ζωή πόνο, πραγματώνοντας μέσα του την πλήρη αρμονία των σκέψεων, των συναισθημάτων και των θελήσεων; Και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό ώστε η αρμονική οργάνωση να ανθίσταται μέχρις αγωνίας στην αντίθεση και στο μίσος του κόσμου.

Στο ψυχολογικό επίπεδο, η ενσάρκωση του πνεύματος αντιπροσωπεύει την πλήρη διεύθυνση του πνεύματος στη σάρκα, στις σαρκικές επιθυμίες. Πράγματι, το πνεύμα στο ανθρώπινο επίπεδο δεν είναι πλέον μόνο οργανωτικό αλλά έχει γίνει επίσης αξιολογικό και επεξηγηματικό. Το πνεύμα που επιτελεί πλήρως τη λειτουργία του παύει να αποδρά από την πραγματικότητα, παύει να παίζει με το απραγματοποίητο και το αναπόδεικτο, για να γίνει τελεσφόρος οδηγός της δραστηριότητας. Όταν δεν επισκιάζεται πλέον από τα πολλαπλά συναισθήματα, το υπερσυνειδητό πνεύμα υπαγορεύει

στον άνθρωπο τι πρέπει να κάνει για να βρει την ουσιώδη ικανοποίηση: «Ενσαρκώνεται». Ο Υιός (ο καθαγιασμένος άνθρωπος) υπακούει καθ' όλα στον Πατέρα του (υπερσυνειδητό πνεύμα, το ίδιο του το πνεύμα), όπως μας επιβεβαιώνει συνεχώς ο Ιησούς μιλώντας για τον εαυτό του σε άλλα σημεία του Ευαγγελίου. Ως προς την ερμηνεία αυτού του στίχου (στ. 14) επομένως, και του μύθου της Τριάδας, η δογματική και συμβολική εξήγηση αντιτίθενται εκ θεμελίων. Όταν η μία είναι ορθή, η άλλη είναι εσφαλμένη.

Για τη δογματική εξήγηση, η ελπίδα της ανθρωπότητας να υπερνικήσει τον πόνο βασίζεται στην καλή ή στην κακή προαίρεση ενός πραγματικού Θεού, που ασχολείται επισταμένως κρίνοντας τους ανθρώπους. Πλάι του, ίστανται εξ αρχής τα πρόσωπα που αποκαλούνται «Λόγος» και «Άγιο Πνεύμα». Ο Θεός, κουρασμένος να καταδιώκει την ανθρωπότητα με την οργή του εξαιτίας της ανυπακοής του Αδάμ, στέλνει τον Λόγο του, πρόσωπο πραγματικό, πραγματικά υπάρχον προϋπάρχον που παίρνει την ανθρώπινη μορφή του Ιησού και γίνεται ο Υιός του.

Για τη συμβολική εξήγηση, ο Θεός δεν είναι πρόσωπο αλλά σύμβολο δημιουργημένο υπερσυνειδητά από τον άνθρωπο, για να εκφράσει τη συγκίνησή του μπροστά στο ανεξιχνίαστο μυστήριο της ζωής και του θανάτου. Η ελπίδα της ανθρωπότητας δεν βασίζεται στις αποφάσεις ενός υπερβατικού όντος, αλλά ΣΤΗΝ ΕΓΓΕΝΗ ΟΡΜΗ, ΣΤΗΝ ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΩΘΗΣΗ, ΔΙΑ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΗ Η ΦΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝΕΤΑΙ ΑΦ' ΕΑΥΤΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΩΝΙΩΔΗ ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ.

Στο ανθρώπινο επίπεδο, η αγωνιώδης μη ικανοποίηση αποτελεί συνέπεια της ματαιότητας. Η εξατομικευμένη οργή αντιπροσωπεύει τον αγώνα κατά της ματαιότητας και, όταν ένα άτομο αγγίζει την ύψατη εκπλήρωση, την άφθαρτη χαρά, γίνεται για ολόκληρη την ανθρωπότητα πηγή ελπίδας και υπόδειξη της εξελικτικής οδού. Επιπλέον και πηγή πίστης σε ολόκληρη τη ζωή, της οποίας το νόημα – η υπερνίκηση της αγωνίας, εκδηλώνεται όσο γίνεται σαφέστερα με την εκπλήρωση του καθαγιασμένου ανθρώπου. Κοντολογίς, ο στίχος 14 μπορεί να κατανοηθεί κατά δύο τρόπους:

- Όσον αφορά το δόγμα, ο Ιησούς είναι ο Λόγος, ο οποίος έγινε σάρκα. Ο Λόγος, που γίνεται αντιληπτός από τους πρώτους στίχους ως πραγματικό πρόσωπο, αποφασίζει να περιβληθεί ένα σώμα από σάρκα.

- Όσον αφορά τη συμβολική εξήγησή του, ο Ιησούς είναι ο Λόγος που έγινε σάρκα. Ο Ιησούς εκλαμβάνεται από το μύθο ως η ενσάρκωση του νοήματος της ζωής, που αποκαλείται συμβολικά Λόγος.

(Αποσπάσματα από το βιβλίο, «Ο Συμβολισμός στο Κατά Ιωάννην»)

Φωνή Θεού

Μαίρη Ζωγράφου

Δεν άνοιξαν οι ουρανοί,
δεν άκουσα φωνή από ψηλά
στα τριόβαθα του είναι μου
την ένωση,
σαν ευλογίας ψίθυρο,
σαν ξύπνημα συνείδησης
από προαιώνιο λήθαργο,
σαν άνεμο που φυσούσε
προς τη μεριά του Ιερού.

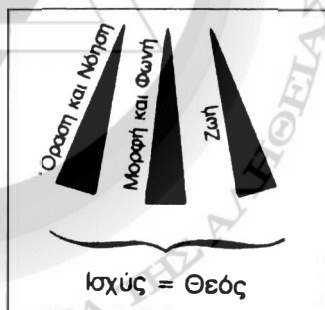
(Από την ποιητική συλλογή, «Κρυψώνες»)

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

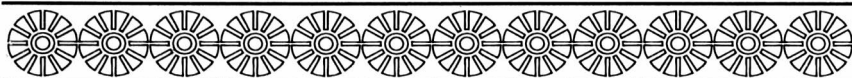
Υβ Μπερτού

Πολλοί συγγραφείς εκπλήσσονται που καμιά εικόνα του Θεού δεν έχει σχεδιαστεί από τους Δρυίδες. Πώς θα μπορούσαν οι Δρυίδες να δώσουν μια οποιαδήποτε εικόνα αφού, σύμφωνα με τη διδασκαλία τους, ο Αιθέρας ήταν ο ίδιος ο Θεός; Ακολουθώντας τη σύγχρονη επιστήμη, ο Αιθέρας είναι η ύλη κάθε πράγματος. Σύμφωνα με άλλους, ο Αιθέρας θα ήταν η θάλασσα του πνεύματος. Πώς να δώσουν μια εικόνα του Αιθέρα, με το ξύλο ή τη σκαλιστή πέτρα, με το χρώμα ή με τη βοήθεια μιας γκραβούρας; Δεν υπήρχε παρά ένα μέσο να διακηρύξουν το όνομά του, καθώς και την παρουσία του: **Οι τρεις ακτίνες ή στήλες Φωτός!**

«Όταν ο Θεός έδωσε το όνομά του με μία λέξη, μαζί με τον Λόγο αναπήδησαν το Φως και η Ζωή. Που σημαίνει ότι προηγουμένως, εκτός από τον Θεό δεν υπήρχε τίποτε ζωντανό. Έτσι, μαζί με τον Λόγο ξεπήδησαν το Φως και η Ζωή και ο Άνθρωπος και καθετί ζωντανό που υπάρχει. Δηλαδή, παρήσαν ταυτόχρονα το ένα το άλλο. Και ο Μενού-Χέν (ο Γέροντας), γιος του Μενονής, δεν έζησε το σκίσημα του Φωτός στη δική του αντίληψη, παρά μόνο κάτω από τον σχήμα τριών ακτίνων. Μέσα σ' αυτές είχαν αναμιχθεί το Φως και ο Λόγος. Δηλαδή, η Νόηση και η Όραση είχαν ενωθεί με τη Μορφή και τη Φωνή, όπως με τη Μορφή και τη Φωνή είχε ενωθεί η Ζωή. Ενωμένη με αυτά τα τρία ήταν η Ισχύς. Και η Ισχύς είναι ο Θεός!».

(Βάρδα Ι, 16)

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΖΩΗΣ

Βασίλειος Καραμαλίκης

(Απόσπασμα ομιλίας του στο φιλοσοφικό εργαστήριο ΑΡΟΗ)

Μέρος 2ον

Το ερώτημά μας προσανατολίζεται και καταλήγει στην αλήθεια για την αθανασία της ψυχής, και από διάφορους συλλογισμούς λαμβάνουμε έμμεσα την απάντηση σ' αυτό. Για να πραγματοποιήσει την ανακύκλυσή της και να μετενσαρκωθεί η ψυχή, πρέπει να επιζεί του σώματος εντός του οποίου ήταν προηγούμεως εγκλωβισμένη. Έτσι:

Α) Η μεταφυσική απαντάει ότι θάνατος είναι η διάλυση του όντος στα απλά στοιχεία του, από τα οποία είναι γνωστό πλέον ότι λαμβάνουμε λίγη κοπριά κατάλληλη για τη λίπανση εδάφους ελάχιστης έκτασης, αλλά ότι η ανθρώπινη ψυχή είναι άυλη και αδιάλυτη, άρα αθάνατη.

Β) Η τεχνολογία απαντάει ως εξής: Εφόσον οι άπειρες τάσεις του ανθρώπινου πνεύματος ουδέποτε πληρούνται τελείως και πλήρως στον επίγειο βίο, άρα κατ' ανάγκη πρέπει να δεχθούμε νέα ζωή πέραν του τάφου, στην οποία καθίσταται δυνατή η εκπλήρωση και η επίτευξη των τάσεων αυτών.

Γ) Η θεολογία λέει ότι: Η Σοφία, η Αγαθότητα και η Δικαιοσύνη του Θεού που δημιουργήσε τον άνθρωπο και τον προίκισε με τόσα προτερήματα, αλλά και με την βαθιά ριζωμένη σ' αυτές

επιθυμία για την εξακολούθηση της Ζωής, απαιτούν την αθανασία της ψυχής. Άλλωστε, ο σκοπός του Θεού, τον οποίο είχε δημιουργώντας τα προσωπικά όντα, δεν θα πραγματοποιείτο πλήρως άνευ της αθανασίας.

Δ) Η ηθική προβάλλει ότι αφού στον παρόντα κόσμο ούτε η αρετή αμειβεται πάντα ούτε η κακία τιμωρείται πάντοτε, αλλά αντίθετα πολλές φορές η αρετή καταδιώκεται και η κακία θριαμβεύει, αφού λοιπόν η ανταπόδοση αυτή δεν γίνεται στην παρούσα ζωή, είναι ανάγκη να υπάρχει μια άλλη Ζωή πέραν του τάφου, στην οποία να αποκαθίσταται η ηθική τάξη με την τιμωρία του κακού και την αμοιβή του καλού.

Ε) Η ιστορία διαπιστώνει ότι αφού σε όλους τους λαούς από την αρχαιότητα εποχή βρίσκουμε την ιδέα της αθανασίας της ψυχής, την οποία μάλιστα μεγάλα πνεύματα δέχθηκαν και υποστήριξαν, αυτό αποδεικνύει ότι η ιδέα αυτή εδράζεται στην ίδια τη φύση του ανθρώπου. Και τέλος,

ΣΤ) Έχουμε τον αναλογικό συλλογισμό κατά τον οποίο, όπως στη φύση δεν υφίσταται πλήρης εκμηδένιση αλλά από τον θάνατο προέρχεται νέα ζωή, παράδειγμα ο κόκκος σίτου – ο μεταξοσκώληκας – η χειμερία νάρκη – η διαδοχή ημέρας και νύκτας, το ίδιο πρέπει να συμβαίνει και με τον άνθρωπο.

Άλλη απάντηση στο ερώτημά μας λαμβάνουμε από τις εσωτερικές διδασκαλίες πολλών Μυστών. Η ψυχή, όπως λένουν, ως προϋπάρχουσα του γήινου ανθρώπου ενώνεται μαζί του, δηλαδή ενσαρκώνεται πολλές φορές για να βρεθεί σε όλες τις συνθήκες του επίγειου βίου και να λάβει την εμπειρία όλων των καταστάσεων και κατόπιν, όταν φθάσει στον εξαγνισμό από τη μόλυνση την οποία έχει υποστεί από τις επίγειες επαφές της, θα προχωρήσει προς ανώτερα στάδια.

Ο υπέρτατος Ιεροφάντης, ο Ιησούς Χριστός, μίλησε για τη μετενσάρκωση στους μαθητές του αλλά δεν την ανέφερε στα πλήθη, διότι η αλήθεια της μετενσάρκωσης χωρίς τη βαθιά γνώση των απόκρυφων διδασκαλιών, είναι επικίνδυνη και παρασύρει σε τραγικά σφάλματα. Διότι ο απλοϊκός άνθρωπος, ο τόσο συνδεδεμένος με την ύλη, έχοντας υπόψη του – νομίζω – ότι με τη με-

τενσάρκωση θα έχει και άλλες ευκαιρίες να βελτιωθεί, κινδυνεύει παρασυρόμενος από τη σαγήνη της ύλης και αναβάλλει διαρκώς να παραμείνει «εντός του νυμφώνος», όπως ανέπτυξε ο Ιησούς στην παραβολή των μωρών παρθένων που είχε αυτό το σκοπό.

Η θεωρία για τη μετενσάρκωση υπήρξε και η βάση των φιλοσοφικών συστημάτων του Πλάτωνα και του Σωκράτη, αλλά και του Εμπεδοκλή, των Γνωστικών και των Νεοπλατωνικών, και ανάμεσα στους νεότερους, στον Λάιμπνιτς, τον Γκαίτε και τον Σοπενχάουερ. Είναι ανάγκη να πω ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στη μετενσάρκωση και τη μετεμψύχωση.

Μετεμψύχωση είναι η μετάβαση της ανθρώπινης ψυχής σε άλλο σώμα είτε ανθρώπου, είτε ζώου είτε φυτού και τανάπαλιν.

Μετενσάρκωση είναι το δόγμα της πορείας των ψυχών μόνο διαμέσου διαδοχικών ανθρώπινων υπάρξεων. Η απόκρυφος επιστήμη, η Θεοσοφία και οι Τέκτονες συγγραφείς παραδέχονται μόνο τη μετενσάρκωση, διότι πιστεύουν ότι δεν είναι δυνατόν η εξελισσόμενη ανθρώπινη ψυχή να επιστρέφει σε κατώτερο πεδίο ανάπτυξης εισερχόμενη σε σώμα ζώου ή φυτού.

Πεθαίνουμε λοιπόν για να ζήσουμε. Ξαναζούμε για να πεθάνουμε πάλι, και για να ξαναζήσουμε εκ νέου. Η Μυσταγωγική αυτή γνώση του κύκλου αυτού ήταν γνωστή στην αρχαιότητα, όπου γινόταν απείρως καλύτερα από εμάς σήμερα κατανοητή, και την εξέφραζαν μέσω των κεκρυμμένων Μυστηρίων. Όλα όσα αρχίζουμε σήμερα να καταλαβαίνουμε και να αποδεικνύουμε σε μεγάλο βαθμό, το προαισθανόταν η Αρχαία Ελλάδα, η Αίγυπτος και η Ανατολή.

Στην ανακυκλούμενη λοιπόν ζωή μας, οι σταθμοί στον αισθητό κόσμο, τους οποίους αποκαλούμε Γέννηση και Θάνατο, είναι απλά ορόσημα μιας αν όχι ατέρμονης, τουλάχιστον πολύ μακριάς διαδρομής. Τα ορόσημα αυτά και οι παρεμβαλλόμενες φάσεις της ανθρώπινης ζωής – οι ηλικίες όπως είναι η νεότητα, η ώριμη ηλικία και το γήρας, θα αποτελέσουν στη συνέχεια το περίγραμμά του θέματός μας.

Γέννηση

Η γέννηση του ανθρώπου εξεταζόμενη από φιλοσοφική άποψη, δεν είναι τίποτε άλλο παρά η ένωση ψυχής και σώματος. Η ανάμιξη αυτή του σώματος το οποίο γεννιέται και της ψυχής που προϋπήρχε, αρχίζει ευθύς από τη σύλληψη στην μήτρα και δεν ολοκληρώνεται παρά κατά τη στιγμή της εξόδου του βρέφους στο φως.

Κατά το χρονικό αυτό διάστημα – από τη σύλληψη μέχρι τη γέννηση – οι ψυχικές ικανότητες και οι ιδιότητες του εμβρύου στο μητρικό σάκο ευρίσκονται σε λήθαργο, ενώ αντιθέτως κυριαρχεί η ζωική ισχύς η οποία επείγεται κατά το στάδιο αυτό να ολοκληρώσει πρώτα και να διαμορφώσει σωματικά το έμβρυο. Η ψυχή που προσμίγεται με το αδιάπλαστο σώμα, έχει φέρει μαζί της την ανάμνηση της προηγούμενης ζωής της, της ύπαρξής της. Αλλά η ανάμνηση αυτή εξασθενεί προοδευτικά και εφόσον το σωματικό περίβλημά της διαπλάθεται και αναπτύσσεται, όταν έλθει στο φως το νήπιο τότε η ψυχή θα έχει απολέσει τη συνείδηση του παρελθόντος βίου της. Η ψυχική δύναμη θα κυριαρχήσει αργότερα και θα μετασχηματιστεί σε δρώσα ενέργεια για να καταστεί ο ρυθμιστής και το στήριγμα της ζωής.

Θα ασχοληθούμε παρακάτω με τις διάφορες φάσεις της ζωής, όπως προαναφέραμε στο περίγραμμά.

(Συνεχίζεται)

Η ΝΟΥΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

(Η Γνώση)

Ερμής Τρισεμέγιστος

Θα περιγράψω την κατάσταση σου, ω ψυχή, γιατί εδώ και καιρό με προβληματίζει. Λες και διακηρύσσεις ότι επιθυμείς να ξεφύγεις από την αθλιότητα και την οδύνη. Όμως στην πραγματικότητα, ζητάς και αγωνίζεσαι για αποκτήματα και ζηλεύεις εκείνους που τα κατέχουν. Λες και διακηρύσσεις ότι επιθυμείς τη χαρά και την ευδαιμονία. Όμως στην πραγματικότητα, τα αποφεύγεις και αρνείσαι να ακολουθήσεις το δρόμο που θα σε οδηγούσε στην ευτυχία. Μια τέτοια συμπεριφορά είναι αντιφατική και θα μπορούσε να αναμένεται από ένα ον που δεν είναι απλό και ομοιογενές, αλλά μίγμα και κράμα. Είναι επομένως φανερό ότι δεν έχεις καθαρθεί από τα αμαρτήματά σου και δεν έχεις απαλλαγεί από το κακό με το οποίο έχεις μολυνθεί σε περασμένους βίους και στάδια ζωής. Έχει μείνει ακόμη σε σένα κάτι από τη σκόνη και τη σκουριά, και γι' αυτό ο τρόπος δράσης σου είναι αντιφατικός.

Αν η σκουριά έχει προκληθεί από ένα περασμένο συμβάν, προσπάθησε να την εξαλείψεις τρίβοντας, λειαινώντας και γυαλίζοντας πριν προχωρήσει βαθιά. Αν έχει ριζώσει και έχει διεισδύσει βαθιά, κατάφυγε στο πυρ και καθαρίσου έτσι, βγαίνοντας από αυτό άσπιλη και αγνή. Γιατί στην περίπτωση του καθρέπτη που έχει σκουριάσει από τα χρόνια, το απλό γυάλισμα δεν αρκεί αλλά χρειάζεται πυρ για να απαλλαγεί από τη σκουριά. Αλλά όταν καθαρθείς από τη σκόνη και τη σκουριά, ο τρόπος δράσης σου θα είναι συνεπής και απαλλαγμένος από το μίγμα και την προσποίηση, οπότε σίγουρα θα αναζητήσεις την ευδαιμονία και τη χαρά.

Πρώτα απ' όλα να είσαι σίγουρη ότι ο φυσικός θάνατος είναι απλώς η αποχώρηση της ψυχής από το σώμα. Έπειτα σκέψου ότι ένας άνθρωπος που είναι σοφός και συνετός στη χώρα του, όταν ταξιδέψει στο εξωτερικό θα είναι εξίσου σοφός και συνετός. Δεν θα χάσει τη σοφία του όπου κι αν πάει, σε όποια χώρα κι αν ταξιδέψει.

Παρόμοια να είσαι σίγουρη ότι ένα καλό δένδρο παράγει καλούς καρπούς και ένα άσχημο δένδρο κακούς. Αν τα δένδρα έκαναν καρπούς διαφορετικούς από τη φύσης τους, τότε αυτός που φύτευε αμπέλια θα μάζευε βελανίδια και αυτός που φύτευε δρυς θα τριγούσε σταφύλια. Τα δένδρα γεννούν μόνο ό,τι είναι όμοιο προς αυτά. Γι' αυτό ασκήσου σε ό,τι είναι αγαθό και φύτεψε το καλό δένδρο. Έτσι τα μάτια σου θα απαλλαγούν από το σκοτάδι, από τη γνώση σου θα αντλείς γνώση, από την άσκηση του αγαθού θα ενισχύεις το καλό και από τη νόηση θα προκύπτει νόηση, φως και ορθή εκπαίδευση. Έτσι θα ανέλθεις στα ανώτερα πεδία και θα νιώθεις ακατάπαυστη ευδαιμονία.

Ας υποθέσουμε, ω ψυχή, ότι αποσύρσαι από τις πέντε αισθήσεις. Δες τότε αν αντιλαμβάνεσαι κάτι διαφορετικό από εκείνα που συνήθως αντιλαμβάνεσαι μ' αυτές. Αν διαπιστώσεις ότι αντιλαμβάνεσαι κάτι άλλο από τις εντυπώσεις των αισθήσεων, τότε είναι ολοφάνερο ότι έχεις επιστρέψει στην πατρίδα σου και έχεις στρέψει την προσοχή σου στην αληθινή λειτουργία σου. Όταν ο νους επιθυμεί να αντιληφθεί κάτι, το διαχωρίζει από όσα είναι συνδεδεμένα με αυτό. Έτσι το κατανοεί με την απλή ενέργεια της αντίληψης μέσω της απλής φύσης του. Γιατί όπως η αίσθηση δεν μπορεί να αντιληφθεί ένα απλό πράγμα, έτσι και ο νους δεν μπορεί να αντιληφθεί κάτι σύνθετο, ούτε να το κατανοήσει μέσω διανοητικής αναγνώρισης, εκτός κι αν διαχωρίσει τις ιδιότητες μεταξύ τους και διακρίνει τη μια από την άλλη, απομακρύνοντας οτιδήποτε άλλο από αυτές, απομονώνοντάς τις. Με αυτό τον τρόπο κατανοεί όλες τις ιδιότητες μία-μία. Είναι φανερό λοιπόν ότι η αίσθηση, όντας σύνθετη, αντιλαμβάνεται τα σύνθετα πράγματα ενώ ο νους, όντας απλός και καθολικός, αντιλαμβάνεται τα απλά και καθολικά.

Σημείωσε λοιπόν ότι η νόηση, όταν ασχολείται με τα σύνθετα, εγκαταλείπει τα απλά πράγματα και την απλή αντίληψη που είναι η αντίληψη του πραγματικού, δηλαδή η αληθινή γνώση. Αλλά όταν επιστρέφει στα απλά και εγκαταλείπει τα σύνθετα και μικτά, τότε αντιλαμβάνεται τα απλά και αιώνια και παραβλέπει τα σύνθετα πράγματα που περιορίζονται από το χρόνο. Αυτή η εξήγηση φανερώνει ότι η ζωή της ψυχής εξαρτάται από την απόσυρση από τον κόσμο, ενώ ο θάνατός της και η διαρκής αθλιότητα προκαλούνται από τη διαμονή στο φυσικό κόσμο.

(Από το βιβλίο «Ερμής Τρισημέριος – Άπαντα Ερμητικά Κείμενα)

λομαι ἤδη τὸν λόγον... ὅς μοι φαίνεται εἰκότως
 ἀνὴρ τῷ ὄντι ἐν... τὸν βίον θαρρεῖν
 μέλλον ἀποθανεῖσθαι... ἐκεῖ μέγιστα οἴσε-
 σθαι ἀγαθὰ εἰπεῖσθαι... αὐτὸν δὲ τῷ θ' αὖ-
 τος ἔχει, ὅτι Σωκράτης... πειράσθαι ἡδέ-
 σται. Κρίνει γὰρ... ἀπομνη-
 στέοντος... ἀπομνη-
 στέοντος...

Ελληνικό κείμενο: Από το βιβλίο *Συμπόσιον* Πλάτωνος Γαργαρούς
 Πλάτωνος Φάσις 1937, τμήματα 4. Σαμωράκης, Αθήνα
 Πλάτων, Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Κωνσταντίνος Γρηγοριάδης

«Το έργο του φιλόσοφου δεν είναι τίποτε άλλο παρά να αναζη-
 τεί με τη λογική αυτό που πρέπει και αρμόζει, και να το πράττει».

Μουσωνίου (Ανθολ. Στοβαίου, ΞΖ 20)

Λίγοι φιλόσοφοι ασχολήθηκαν με το φαινόμενο της πολιτικής δράσης. Ο Πλάτων ασχολήθηκε σε βάθος με αυτήν, διότι η πολιτική δεν αφορά μόνο τα θέματα της πόλης. Κατάλαβε ότι χρειάζονται ριζικά μέτρα για να υπάρχει σωστός πολιτικός βίος, και προσπάθησε να ανακαλύψει ένα βασικό θεμέλιο για την αναγέννηση της πόλης των Αθηνών.

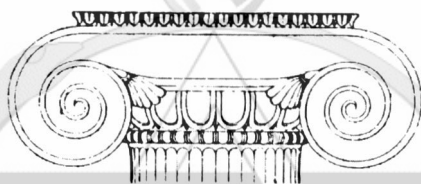
Ένας απαραίτητος ορισμός για μια σωστή πολιτική είναι η δικαιοσύνη. Η δικαιοσύνη όμως δεν είναι αρκετή από μόνη της για να διοικηθεί μια πόλη. Γι' αυτό χρειάζονται και άλλες αρετές όπως η σοφία, η ανδρεία και η σωφροσύνη. Επειδή όμως είναι σχεδόν αδύνατο όλοι οι πολίτες να αποκτήσουν όλε τις παραπάνω αρετές, ο Πλάτων διαίρεσε τους πολίτες σε τρεις κατηγορίες. Κάθε πολίτης κατατάσσεται σύμφωνα με αυτό στο οποίο είναι καλύτερος.

Όσοι έχουν ανεπτυγμένο το λογιστικό, θα βρίσκονται στην τάξη των φιλοσόφων και θα έχουν την πολιτική εξουσία, θα είναι δε και οι ανώτατοι άρχοντες. Όσοι είναι προικισμένοι με την αρετή της ανδρείας, θα ανήκουν στην τάξη των φυλάκων και όσοι έχουν ανεπτυγμένες τις επιθυμίες, θα μεριμνούν για την υλική συντήρηση της πολιτείας και θα αποτελέσουν την τάξη των γεωργών και των δημιουργών.

Όσοι ανήκουν στην τάξη των φιλοσόφων και των φυλάκων δεν θα έχουν περιουσία ούτε οικογένεια. Τα παιδιά και οι γυναίκες θα είναι γι' αυτούς κοινά, τα δε τέκνα τους θα τα αναλαμβάνει η πολιτεία με ορισμένες ιδιαίτερες εκπαιδευτικές διαδικασίες. Τα παραπάνω όμως, δεν ισχύουν για την τάξη των δημιουργών και γεωργών.

Επειδή ο Πλάτων γνώριζε ότι μια τέτοια πολιτεία ήταν αδύνατο να συγκροτηθεί, πίστευε ότι μια καλά λειτουργούσα πολιτεία θα μπορούσε να υπάρξει εάν περιέλθει στα χέρια των φιλοσόφων. Εν ολίγοις εννοούσε ότι οι κυβερνώντες έπρεπε να αποκτήσουν αρκετή φιλοσοφική μόρφωση, ώστε να έχουν μαζί με την πολιτική δύναμη και την φιλοσοφία. Επειδή όμως γνώριζε ότι μια τέτοια πολιτεία ήταν εκ των πραγμάτων αδύνατο να υπάρξει, γι'

αυτό παρουσίασε στους «Νόμους» του ένα νέο τρόπο δημιουργίας της πολιτείας, με βάση τις υπάρχουσες κοινωνικές και πολιτειακές συνθήκες. Γνωρίζοντας μάλιστα ότι στην πολιτική δεν μπορεί να εμφανιστούν σύμφρονες και δίκαιοι πολιτικοί, γι' αυτό κατοχυρώνει την πολιτεία με νόμους για τη σωστή λειτουργία της.

Όταν ρωτήθηκε ο Σωκράτης ποια πόλη διοικείται άριστα, είπε:

«Εκείνη, που η ύπαρξή της ταυτίζεται με την ύπαρξη του νόμου, και που τιμωρεί εκείνους που τον παραβαίνουν».

(Ανθολ. Στοβαίου ΜΓ 83)

Κι όταν ρωτήθηκε ποια πόλη διοικείται παράνομα, είπε:

«Η πόλη στην οποία οι άρχοντες τοποθετούνται από πατρίες».

(Ανθολ. Στοβαίου Γ 81)

Η «ΚΟΣΜΙΚΗ ΜΝΗΜΗ» ΚΑΙ ΠΟΥ ΕΔΡΕΥΕΙ

Γεώργιος Βαϊκούσης

Οτιδήποτε έχει γίνει επάνω στη Γη έχει καταγραφεί, είτε είναι κάποιο φυσικό γεγονός όπως π.χ. μια έκρηξη ηφαιστείου η οποία αφήνει τα σημάδια της, ή ένα φυτό ή ζώο που αφήνει το απολίθωμά του, σύμφωνα με τα διάφορα γεωλογικά στρώματα στο υπέδαφος τα οποία δείχνουν την ιστορία του πλανήτη, είτε ό,τι προέρχεται από τον άνθρωπο ο οποίος αφήνει τα μνημεία του και τα γραπτά του για τις επόμενες γενεές, και αποτελούν αρχαιολογικά και ιστορικά στοιχεία και καταχωρούνται ανάλογα. Αναμφισβήτητα υπάρχουν πολλές άλλες καταγραφές των ιστορικών γεγονότων του πλανήτη, τις οποίες ερευνούν και αξιολογούν οι αντίστοιχες επιστήμες (γεωλογία, φυσική, αστρονομία, χημεία, βιολογία κλπ). Όλα αυτά αποτελούν τη συνολική μνήμη όσων έγιναν στη Γη.

Υπάρχουν λέξεις οι οποίες συμπεριλαμβάνουν τον όρο «μνήμη» για να μας θυμίζουν κάτι. Η λέξη «μνημείο» σημαίνει ένα κτίσμα προς τιμή κάποιου γεγονότος που έγινε, ή κάποιου ατόμου ή ατόμων για κάτι αξιομνημόνευτο που έκανε ή έκαναν στο παρελθόν για το κοινωνικό σύνολο. Το «μνήμα» των νεκρών είναι ένα σημείο αναφοράς (landmark), το οποίο θυμίζει ότι κάποιος κείται εκεί. Είναι ένα άλλο σημάδι που σημαίνει κάτι. Είναι η μνήμη κάποιου που έζησε κάποτε.

Ο Πυθαγόρας είχε διατυπώσει και την άποψη της κοσμικής μνήμης, δηλαδή ότι κάθε γεγονός που συμβαίνει κάποια χρονική στιγμή στο σύμπαν, καταγράφεται στο χωρόχρονο από τους ηχητικούς και φωτεινούς ενεργειακούς παλμούς τους οποίου εκπέμπουν τα στοιχεία του φαινομένου αυτού. Είναι δυνατόν από διάφορες περι-

βαλλοντολογικές συγκυρίες του χωροχρόνου να επανεμφανιστεί η εικόνα και ο ήχος του φαινομένου τούτου, και να γίνουν αντιληπτά από ειδικούς χαρισματικούς ανθρώπους (π.χ. οι εξηγήσεις που δίνονται για τα «φαντάσματα» ή άλλα τηλεπαθητικά φαινόμενα). Την κοσμική αυτή μνήμη ο Πυθαγόρας τη συσχετίζει με την αρμονία και τη μουσική των σφαιρών.

Πού είναι καταγεγραμμένη αυτή η κοσμική μνήμη;

Ο Πλάτων αναφέρει στον «Φαίδωνα» την ανάμνηση, δηλαδή τις μνήμες της ψυχής από τη μια ενσάρκωσή της στην άλλη, σαν μέρος του έργου του σχετικά με τον κόσμο των ιδεών και των ειδώλων του, που αντιπροσωπεύουμε εμείς. Μιλάει για τις αναμνήσεις της ψυχής από προηγούμενες ζωές, οι οποίες είναι καταγεγραμμένες στον κόσμο των ιδεών.

Πού είναι ο κόσμος των ιδεών;

Στη μνήμη (ανάμνηση του προτέρου βίου) αναφέρθηκε και ο Εμπεδοκλής.

Πού είναι καταγεγραμμένη αυτή η μνήμη;

Ο Δημοκρίτος είπε μεταξύ άλλων ότι «ο περιβάλλων τη γη αήρ» είναι γεμάτος από είδωλα, δηλαδή ολογραφικά ομοιώματα, εκπεμπόμενα από τα αντικείμενα και τα όντα.

Όπως οι δροσουταλίδες μετά τη βροχή, οι οποίες υιγά-σιγά στάζουν από τα φύλλα των δένδρων και τείνουν να ενώνονται στο έδαφος σχηματίζοντας ρυάκια, όπως τα ρυάκια που σχηματίζουν ποτάμια και τα ποτάμια χύνονται στη θάλασσα, ας υποθέσουμε ότι το ίδιο θα πρέπει να συμβαίνει και με την εκροή των ολογραφικών ομοιωμάτων των όντων στον αέρα. Δηλαδή εκροή που «ρέει» από ένα ον, ενώνεται με τη ροή του ολογράμματος ενός άλλου όντος, ύστερα αυτές με άλλες και πάει λέγοντας. Η αέρινη αυτή θάλασσα, αυτό το διαδίκτυο της φύσης λοιπόν, των ολογραμιμάτων και των γεγονότων που συνδέονται με το καθένα απ' αυτά σύμφωνα με τη λογική (την οποία έχουμε αποκτήσει μέσω της τεχνολογίας)... πού θα έπρεπε να εδρεύει;

Όσοι ασχολούνται με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές γνωρίζουν ότι η μνήμη αποθηκεύεται στο ηλεκτρομαγνητικό πεδίο του σκληρού δίσκου και δεν χάνεται. Ο υπολογιστής έχει την ικανότητα και την ταχύτητα να ανακαλέσει σε μηδενικό χρόνο οποιαδήποτε μνήμη της ζητηθεί. Η ΝΑΣΑ ανακάλυψε μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ότι η Γη

περιβάλλεται από μαγνητικά πεδία–ζώνες, ο οποίες εκτείνονται από την ιονόσφαιρα προς το διάστημα σε απόσταση τουλάχιστον 60 χιλιομέτρων. Επομένως, ο παραπάνω συλλογισμός οδηγεί στο συμπέρασμα ότι όλα όσα έχουν γίνει, έχουν καταγραφεί στις μαγνητικές αυτές ζώνες της Γης, τις ζώνες BAN ALLEN.

Πώς μπορεί όμως κάποιος να «διαβάσει» όσα έχουν γραφτεί στα μαγνητικά πεδία;

Από ό,τι γνωρίζουμε μέχρι τώρα, οι μόνοι γνωστοί τρόποι ανάγνωσης των δεδομένων που έχει καταγράψει ο πλανήτης μας με βάση την αρχή του σκληρού δίσκου είναι η προσευχή, ο διαλογισμός, η ύπνωση και οι προ-θανάτου εμπειρίες*. Μάλλον δεν έχει βρεθεί ακόμη μηχανικός ή άλλος υλικός τρόπος για την ανάγνωσή τους. Τουλάχιστον υπάρχει κάτι τέτοιο στο εμπόριο;

Αυτές λοιπόν οι δραστηριότητες του νου φέρνουν εικόνες της ζωής του ατόμου σε σχέση με τον ίδιο ή και με άλλους ανθρώπους, οι οποίες έχουν γίνει πραγματικότητα και είναι καταγεγραμμένες στο κυκλικό ίσως και όχι γραμμικό γίνεσθαι στη μνήμη του πλανήτη μας, μέσω των μαγνητικών του πεδίων. Λέω κυκλικό γίνεσθαι και όχι γραμμικό, γιατί κάτι που εγώ μπορώ να το θεωρώ μελλούμενο, μια προφητεία – ας πούμε, είναι κάτι που έχει γίνει στο μέλλον (μέλλον για εμένα, δηλαδή σε μεγάλη χρονική απόσταση μπροστά από εμένα). Αλλά για να πει κανείς ότι έχει δει κάτι που θα γίνει στο μέλλον, σημαίνει ότι αυτό το κάτι έχει ήδη γίνει, έχει καταγραφεί κάπου και εκείνος που βλέπει με «όχημα» (σύμφωνα με αυτά που γνωρίζουμε) την προσευχή, την ύπνωση ή το διαλογισμό, μεταφέρεται νοερά σε χρονική στιγμή πέρα από την εποχή του και μετά το συγκεκριμένο συμβάν. Δηλαδή το προσπερνάει στο χρόνο και σαν να κοιτάζει πίσω του, το βλέπει πλέον σαν κάτι που έχει ήδη γίνει και τότε το αναφέρει.

Ένα απλό παράδειγμα σε αυτό θα μπορούσε κάλλιστα να είναι ένα καθημερινό φαινόμενο με τα ατύχηματα στο δρόμο. Π.χ. σε ένα σημείο της εθνικής οδού γίνεται ένα μεγάλο ατύχημα. Οι οδηγοί που πλησιάζουν, δεν έχουν ιδέα. Κάποιος όμως που έχει προπορευτεί αρκετά από τους υπόλοιπους, φθάνει στο σημείο αυτό ή το προσπερνάει, βλέπει το ατύχημα και γυρίζοντας πίσω το λέει στους άλλους και τους ειδοποιεί ότι θα το συναντήσουν στο τάδε τμήμα του δρόμου. Δηλαδή, η επιστροφή του οδηγού αυτού ή έστω

και ένα τηλεφώνημά του προς τους άλλους που ακολουθούν, είναι μια παλινδρόμηση – μια κυκλική κίνηση. Η άποψή μου είναι ότι κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τις προφητείες. Η χρήση χημικών ουσιών για την επίτευξη τέτοιων νοητικών καταστάσεων, είναι επίσης εφικτή και γνωστή από αρχαιότατους χρόνους. Είναι μάλλον συνηθισμένη και στην εποχή μας, αλλά συνήθως γίνεται σε υπερβολικό βαθμό και με βλαβερές ουσίες και συνέπειες, και για το άτομο-χρήστη και για τον περίγυρό του. Δεν είναι άλλα από τα ναρκωτικά. Το θέμα της «μιαντείας» και των μαντείων είναι άμεσα συνδεδεμένο με τα παραπάνω και πολύ ευρύ, αλλά οδηγεί αλλού και δεν είναι αντικείμενο της παρούσης.

Τα περισσότερα μυστήρια που γίνονται σε διάφορους κύκλους ανά την υφήλιο, είναι τελετές που αναφέρονται σε κάποιο συμβάν ή φαινόμενο του σύμπαντος με επίδραση στον άνθρωπο, το οποίο έγινε ή ακόμα αναμένεται να γίνει ή να επαναληφθεί και σχετίζεται με κάποιο χώρο ή ομάδα ανθρώπων. Συνήθως οι τελετές αυτές είναι οι μνήμες σε αναπαράσταση από τέτοια συμπαντικά – θεϊκά γεγονότα.

Η Ελληνική γλώσσα ήταν και είναι ζωντανή μνήμη διαμέσου των αιώνων. Εκτός των άλλων γνώσεων, μέσω αυτής έχουν διατηρηθεί και μεταφερθεί μυστικά των αρχαίων για ανάλογη μελέτη και χρήση για όσους ενδιαφέρονται και ψάχνουν. Τα μυστικά αυτά μεταδίδονται προφορικά και δεν έχουν γραφτεί πουθενά.

* Όταν μιλάμε για προ-θανάτου εμπειρίες, εννοούμε την σαν σε κινηματογραφική ταινία αναδρομή της ζωής μας – το παρελθόν – κάτι που συμβαίνει σε περίπτωση συνήθως σοβαρού ατυχήματος. Στην περίπτωση αυτή το άτομο έχει επιζήσει του ατυχήματος και θυμάται κατόπιν αυτή την αναδρομή. Εδώ εξετάζεται το παρελθόν μόνο ενός ατόμου και όχι άλλες περιπτώσεις όπως εκείνες που αναφέρονται ως «αγγελιοφόροι», ήτοι παρουσία πεθαμένων γνωστών και αγαπημένων προσώπων, όπως συμβαίνει σε άλλους ετοιμοθάνατους ασθενείς ή υπέργηρους. Υπάρχουν και άλλες παρόμοιες εμπειρίες – οι επιθανάτιες ή μεταθανάτιες, όπως το «φωτεινό τούνελ» κλπ, αλλά αυτές ανάγονται σε άλλη κατηγορία φαινομένων.

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ

Αντώνιος Ανδριανόπουλος

«Η τάξη στο σώμα ονομάζεται υγεία κι αυτή είναι που τη δημιουργεί. Η τάξη και η αρμονία στην ψυχή είναι η δικαιοσύνη και η σωφροσύνη».

ΠΛΑΤΩΝ (Γοργίας, 504 cd)

Η ύπαρξη σωματικής, διανοητικής και ψυχικής υγείας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την καλλιέργεια των λανθανουσών δυνάμεων και την τελειοποίηση του ανθρώπου. Μεταξύ σώματος, νου και ψυχής υπάρχει τέτοια σύνδεση και αλληλεπίδραση, ώστε αναπότρεπτα η καλή ή κακή κατάσταση του ενός δεν μπορεί παρά να επιφέρει ανάλογα αποτελέσματα επί των άλλων. Τα άριστα των αποτελεσμάτων επιτυγχάνονται μόνο με την αρμονική ανάπτυξη αιτών των τριών στοιχείων της ανθρώπινης υπόστασης. Η μονομερούς άσκηση του σώματος, καθώς και η διαρκής απασχόληση των ανθρώπων σε χειρωνακτική εργασία, χωρίς τη διανοητική και την ψυχική τους εκπαίδευση, τους ωθεί περισσότερο προς την κατάσταση του κτήνους, του υποζυγίου, και τους απομακρύνει από την κατάσταση του λογικού ζώου, του άρτιου ανθρώπου.

Διανοητική και ψυχική ανάπτυξη, δηλαδή άρτια εκπαίδευση της διάνοιας και του χαρακτήρα είναι αδύνατο να υπάρξει, αν δεν υπάρχει σωματική υγεία και φυσιολογική λειτουργία του οργανισμού. Οι νευρασθενικοί και οι πάσχοντες από κληρονομικά μεταδιδόμενα νοσήματα έχουν να υπερνικήσουν τις μεγαλύτερες δυσκολίες στην οδό της αρετής, και μόνο αγνός και φυσικός βίος και τέλεια προσήλωση προς τις υπαγορεύσεις της φύσης μπορεί να βελτιώσει την κατάστασή τους. Τέτοιοι άνθρωποι είναι υπό ίσους

όρους οι περισσότεροι εκτεθειμένοι σε βιοτικές αποτυχίες και σε σφάλματα. Βίος παρά τη φύση και χρήση ερεθιστικών ή ναρκωτικών ουσιών είναι οι μεγαλύτεροι εχθροί της πνευματικής προόδου του ανθρώπου. Η οργιαστική ζωή, οι αγρυπνίες, η χρήση των οινόπνευματων ποτών και των ναρκωτικών ουσιών, μόνο από εχθρό της ανθρωπότητας μπορούσαν να επινοηθούν, διότι οδηγούν προς τον εκφυλισμό, τις διανοητικές παρακρούσεις και την ηθική έκλυση.

Η νοσηρότητα της ψυχής δημιουργεί την κακία, το πάθος, την αβουλία, το φόβο, την αντί-φυσική διάθεση, τον εγωισμό, την αλαζονεία και όλα τα ελαττώματα του χαρακτήρα, τα οποία αποτελούν την απομάκρυνση του πνεύματος από τη φυσιολογική κατάσταση του αισθήματος και της θέλησης. Η σωματική υγεία, η προσήλωση της διάνοιας προς τις φυσικές αντιλήψεις, προς τις ιδέες της αλήθειας, της αρετής, της δικαιοσύνης και της ανθρώπινης αλληλεγγύης, βοηθούν την εξυγίανση και τον εξαγνισμό της ψυχής. Όταν υπάρχουν όμως ισχυρά πάθη, μόνο οι δοκιμασίες και οι ποινές είναι ικανές να φέρουν στην ψυχή τη θεραπεία.

Η Αταραξία, η γαλήνη του πνεύματος και της συνείδησης, η συναίσθηση της εκπλήρωσης του καθήκοντος, η έλλειψη εξάρτησης από τη θέληση και τη γνώμη των άλλων, η ανάμνηση της υψηλής πνευματικής καταγωγής της, η αποφυγή της οργής και του ερεθισμού κατά των άλλων, η έλλειψη ανυπομονησίας για την απόκτηση οποιουδήποτε πράγματος, η γαλήνια, ήρεμη προσπάθεια προς αυτό-βελτίωση είναι μέσα για την αδιάκοπη διατήρηση της ψυχικής υγείας και της ισορροπίας του πνεύματος. Η εύθυμη ζωή προσδίδει φυσική υγεία σε συνδυασμό προς την ηθική ισορροπία.

* * * * *

«Το σώμα το μαραίνει η τεμπελιά και την ψυχή η αδιαφορία της να ασκηθεί με εκείνα που την εξυψώνουν στο θείον»

Ευσέβιος (Ανθολ. Στοβαίου Α 15)

«Δύο επιστήμες βρήκαν οι άνθρωποι για τη φροντίδα του σώματος, την ιατρική και τη γυμναστική. Για τις αρρώστιες της ψυχής και τα πάθη της, φάρμακο είναι μόνο η φιλοσοφία»

Πλούταρχος (Ηθικά, 7 d)

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΟ ΜΥΘΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Ιφιγένεια Κασταμονίτη

Οι αρχαίοι σοφοί, προσπαθώντας να διεισδύσουν στο μυστήριο της ύπαρξης, προκάλεσαν τη γέννηση του μύθου. Ο μυθικός λόγος έδινε μια απάντηση στα θεμελιώδη ερωτήματα του ανθρώπου για την προέλευση του κόσμου, την αιτία του, τη ζωή και το νόημά της, το θάνατο και το μυστήριό του κλπ. Μέσα από αλληγορίες και μεταφορικές περιγραφές, ο μύθος έκρυβε αλήθειες που είχαν σχέση με την εξέλιξη της ψυχής και την πνευματική πρόοδο του ανθρώπου επί της γης, αλλά και αλήθειες για τον κόσμο και την πορεία του στο χρόνο. Κάθε μύθος, όπως και κάθε σύμβολο, μπορεί να ερμηνευτεί με πολλούς τρόπους και συχνά συναντάμε απόψεις και ερμηνείες που δεν συμβιβάζονται απόλυτα με την κοινή λογική ή την επιστημονική εξήγηση των φαινομένων. Πολλές φορές μάλιστα, οι ερμηνείες που δίδονται για ορισμένους μύθους ή σύμβολα, αγγίζουν τον τομέα που χαρακτηρίζεται ως «φαντασία».

Πώς ερμηνεύεται η έννοια του χρόνου; Όταν ρώτησαν τον Άγιο Αυγουστίνο τι έκανε ο Θεός προτού δημιουργήσει το σύμπαν, εκείνος υποστήριξε ότι:

«Η έννοια του χρόνου δεν έχει νόημα πριν την αρχή του σύμπαντος. Ο χρόνος είναι μια ιδιότητα του σύμπαντος και συνεπώς, δεν υφίσταται χρόνος πριν από το σύμπαν».

Οι Πυθαγόρειοι πίστευαν ότι ο χρόνος ταυτίζεται με τη δεύτερη όψη της Παγκόσμιας Ψυχής και τη δράση της στα πεδία της εκδήλωσης, ως δημιουργικό πνεύμα. Όπως έλεγαν, όταν η Πα-

γκόσμια Ψυχή θέλησε να αποκτήσει κάποια δραστηριότητα, στράφηκε προς την κίνηση και τότε ξεπήδησε ο χρόνος που πρωτύτερα δεν ήταν φανερός. Η δραστηριότητα του χρόνου είναι εμφανής όσο διαρκεί η εκδήλωση των κόσμων, και σαν εξελικτικό πνεύμα που οργανώνει την ύλη, γίνεται έκδηλος σε καθετί υπαρκτό στη φύση.

Ο Αριστοτέλης θεωρούσε τον χρόνο σαν μια συστατική έξη της κίνησης και τον τοποθετούσε μέσα στο σώμα του ουρανού, δηλαδή του ορατού σύμπαντος. Έλεγε ότι:

«Σώμα δίχως κίνηση δεν υπάρχει, και επειδή έξω από τον ουρανό δεν υπάρχει σώμα, άρα δεν υπάρχει χρόνος έξω από αυτόν»
(Περί Ουρανού).

Αναφερόμενος στον Δημόκριτο (A71) έγραφε:

«Υποστηρίζουν ότι ο χρόνος είναι αδημιούργητος και με αυτό ο Δημόκριτος αποδεικνύει ότι τίποτε δεν μπορεί να δημιουργηθεί αφού ο χρόνος δεν έχει δημιουργηθεί. Είχε πειστεί όμως ότι ο χρόνος είναι αιώνιος».

Αν το σύμπαν άρχισε να υπάρχει από τη στιγμή της μεγάλης έκρηξης και μετά, μπορούμε ενδεχομένως να πούμε ότι ο χρόνος της μέτρησης των γεγονότων είχε μια αρχή, τουλάχιστον στο δικό μας ουρανό ή σύμπαν. Και ότι η εξάπλωση του σύμπαντος αποτελεί, κατά κάποιο τρόπο, το ξεδίπλωμα του χρόνου στον κόσμο μας. Αισθανόμαστε την ύπαρξή του μέσα από την ροή των γεγονότων και την κίνηση των ουρανίων σωμάτων, τα οποία σύμφωνα με τον Πλάτωνα (Τίμαιος) «φανερώνουν σε εμάς την κίνηση και το μέτρο του χρόνου». Οι πλανήτες έγιναν όργανα που διατηρούν τους αριθμούς (με τις αστρικές περιόδους) και έτσι, με τη βοήθειά τους, ο χρόνος που είναι το αντίτυπο της αιωνιότητας ή ένα είδος κινητής εικόνας της αιώνιας ύπαρξης (Τίμαιος), ενσαρκώνεται στον αισθητό και ορατό κόσμο και γίνεται ο χρόνος της μέτρησης.

Στις μυθικές παραδόσεις, η ιστορία της πρώτης γέννησης του χρόνου παίρνει τη μορφή ενός προσωπικού μύθου, του μύθου του θεού Κρόνου – του Κραναν των Ινδών. Οι λέξεις Κρόνος, Κραναν ή Κράντωρ, δηλαδή κυρίαρχος, ηγεμών και δημιουργός έχουν ως κοινή ρίζα το καρ. Εξηγώντας το όνομα του Κρόνου ο Πλάτων

(Κρατύλος) αναφέρεται στη ροή και την κίνηση: «Θαρρείς ότι τυχαία έδωσαν στον Κρόνο και τη Ρέα ονόματα ρευμάτων;» Παραπάνω στο ίδιο κείμενο όμως, θεωρεί ότι το όνομα Κρόνος προέρχεται από τη λέξη Κούρος, δηλαδή νέος αλλά και καθαρός και αμόλυντος. Παρουσιάζει έτσι, δύο όψεις του θεού Κρόνου.

Ο Πρόκλος (Πλατωνική Θεολογία) ενισχύει αυτή την άποψη περί του αμόλυντου θεού, θεωρώντας ότι η ένωση του πατρός Κρόνου και των άσπιδων θεών είναι αμόλυντη και ανυπέρβλητη. Γι' αυτό, οι λόγιοι της εποχής των Νεοπλατωνικών λένουν ότι ο Χρόνος είναι:

«Εκείνος για τον οποίο τηρείται σιγή. Ο Κύριος που γίνεται γνωστός στις ψυχές μόνο μέσω του Νοῦ. Τον εγκατέστησαν εντός της πατρικής σιγής και τον ανιμούν σαν πατέρα των πατέρων. Χρόνος και κόσμος άρχισαν μαζί, σαν το ατελές αντιφέγγισμα της αιώνιας ταυτότητας».

(Πρόκλος στον Αλκιβιάδη, Κρατύλο, Παρμενίδη)

Η εικόνα αυτή του θεού Κρόνου έρχεται σε αντίθεση με τον Ησιόδειο θεό, ο οποίος παρουσιάζεται ως δόλιος και αγκυλομύτης. Ο θεός Κρόνος του Ησίοδου, ως γιος του θεού Ουρανού ανήκει στη δεύτερη θεοκρατική τάξη και εμφανίζεται ως προσωποποίηση της ροής του χρόνου, που καταβροχθίζει αυτά που προκάλεσε. Υπό αυτή την έννοια, είναι το «ρεύμα» της πρώτης ερμηνείας του Κρατύλου που αναφέρθηκε παραπάνω. Αρπάζοντας την εξουσία από τον πατέρα του, κυριαρχεί στην μορφή και στην ύλη και συνεπώς γίνεται ο πατέρας κάθε περαιτέρω εξέλιξής της.

Παρά την κατοπινή κυριαρχία του Διός – όταν αναπτύσσεται η συνείδηση στον κόσμο – ο θεός Κρόνος παραμένει πατέρας, κριτής και πανδαμάτωρ χρόνος. Αναφέρεται ως κριτής στα νησιά των Μακάρων από τον Ησίοδο και τον Πίνδαρο, και οι αρχαίοι Έλληνες αφιέρωναν πολλές γιορτές σ' αυτόν, όχι μόνο για να τον τιμήσουν ως δημιουργό αλλά και για να τον εξευμενίσουν ως κριτή τους. Διότι μέσα στο χρόνο τον οποίο προσωποποιεί, όλα τα άδικα διορθώνονται και η σωτηρία εξασφαλίζεται γιατί εκείνος κρίνει και κυριαρχεί επί πάντων. Τίποτε δεν του ξεφεύγει και γι' αυτό είναι πανούργος και αγκυλομύτης.

Η κυριαρχία του επάνω στην ύλη και τη μορφή αρχίζει με τον ακρωτηριασμό της γονιμοποιού δύναμης του Ουρανού με ένα δρεπάνι. Το δρεπάνι όμως, εκτός από σύμβολο θανάτου είναι και εργαλείο θερισμού, δηλαδή σύμβολο της καινούργιας συγκομιδής. Αφαιρώντας τα γεννητικά όργανα του πατέρα του, δηλαδή τη δημιουργική του δύναμη, ο θεός Κρόνος γίνεται τότε το πνεύμα-υιός που θα δημιουργήσει ζωή και θα εγκαινιάσει τη νέα εποχή, η οποία χαρακτηρίζεται από τη διχόνοια που φαίνεται ότι αποτελεί μια εξελικτική αναγκαιότητα σε αυτό το στάδιο της πορείας της ζωής. Ας δούμε όμως και την άλλη όψη του, εκείνη που αφορά τον αγνό και αμόλυντο Κύριο, όπως τον αποκαλεί ο Πρόκλος, ή τον Κούρο, όπως περιγράφεται στον Κρατύλο.

Για το σκοπό μας αυτό ας στραφούμε στον θεολόγο Ορφέα, ο οποίος δίδασκε ότι από το νερό και τη λάσπη – τη συνεχή και τη μεριστή ουσία – γεννήθηκε ένας δράκοντας με κεφάλι λιονταριού και ταύρου, ενώ ανάμεσά τους υπήρχε το πρόσωπο ενός θεού που ονομάζεται Κρόνος και Ηρακλής. Το πλάσμα αυτό είχε φτερούγες στους ώμους του και ο Ορφέας το θεωρούσε ως συμβολική παράσταση της πρώτης Αρχής, και δεν είχε καμία σχέση με τον Ησιόδειο Κρόνο ή τον ομώνυμο πλανήτη. Για τον Ορφέα, ήταν Πρωτόγονος και Παν, δισώματος – δηλαδή ανδρόγυνος – και γέννησε το απεριόριστο Χάος και το ομιχλώδες Έρεβος. Αποτελούσε μια από τις δύο αρχές-ουσίες της φύσης και τον τοποθετούσε στο υψηλότερο σημείο της δημιουργικής πνευματικής ιεραρχίας, όπως ήταν και ο Μιθραϊκός θεός Κρόνος-Αιώνας που κρατούσε το κλειδί της ύπαρξης.

Παρά τα πολλά ονόματα που του έδινε στους ύμνους του, ο Ορφικός Κρόνος-Ηρακλής θεωρούνταν άρρητος, ακατονόμαστος θεός, άφυλλος και δίχως επιθυμίες. Οι τέσσερις μορφές – λιοντάρι, ταύρος, θεός και φτερούγες – είναι παρόμοιες με τις τέσσερις μορφές σύμβολα που παρατηρούμε στη χριστιανική εικονογραφία (όπου θεός = άνθρωπος και φτερούγες = αητός). Τοποθετώντας τις μορφές αυτές στο ζωδιακό κύκλο, έχουμε τα τέσσερα ζώδια – λέοντα, ταύρο, υδροχόο (άνθρωπο ή θεό) και σκορπιό (ή αητό ή φτερούγες), καθώς και τα τέσσερα στοιχεία που αντιπροσωπεύονται από αυτά, δηλαδή πυρ, γη, αέρα και νερό, που είναι

τα τέσσερα ριζώματα του Εμπεδοκλή. Γι' αυτό ο Ορφικός θεός Κρόνος είναι Παν, όπως επίσης και εκείνος που γεννά το αργυρό αυγό του σύμπαντος. Βλέπουμε δηλαδή εδώ το νοούμενο του παντός της εκδηλωμένης ζωής στο σύμπαν.

Σε άλλες παραδόσεις (Ινδική) χρησιμοποιείται ένα πτηνό αντί των περυγών του Ορφικού ή Μιθραϊκού Κρόνου. Το πτηνό, από τη θετική του πλευρά, συμβολίζει τόσο την πτητικότητα όσο και το ιδανικό πέταγμα του πνεύματος ως ένα είδος «οντότητας» ανεξάρτητης και σταλμένης από το μυστήριο του όντος. Είναι επίσης, σύμβολο του οργανωτικού πνεύματος της πρωταρχικής αγνής, αιθερικής ύλης που ενεργοποιείται σε κάθε νέα εκδήλωση των κόσμων. Ο μυθικός λευκός κύκνος Hamsa γεννά το κοσμικό αυγό, όπως και η ιερή Ίβις της αρχαίας Αιγύπτου.

Ο Κρόνος θεωρείται κυρίαρχος της ημέρας του Σαββάτου, αλλά δεν θα πρέπει να το εκλάβουμε ως την τελευταία ημέρα της εβδομάδας, αλλά ως το Sabbath, δηλαδή την ημέρα του πνεύματος και της πνευματικής τελείωσης. Την ημέρα αυτή – το συμβολικό Σάββατο – ο άνθρωπος καλείται να σταματήσει κάθε φυσική δραστηριότητα και να στραφεί προς την πνευματική εργασία. Διότι αυτή η ημέρα είναι η έβδομη, η ημέρα της ανάπαυσης του Θεού ή Πνεύματος, η ημέρα κατά την οποία το Atman στρέφεται στον εαυτό του.

Ας μην ξεχνάμε ότι ο Ιησούς Χριστός «θεράπευε» πάντοτε κατά την ημέρα του Σαββάτου, διότι ως εκπρόσωπος και προϊόν της τελικής πνευματικής πραγμάτωσης του ανθρώπου, ενεργούσε επάνω στις ψυχές των πνευματικά ασθενών και νεκρών, εκείνη την ημέρα κατά την οποία τελείωνε συμβολικά ο χρόνος της σωματικής φύσης και άρχιζε η περίοδος της πνευματικής αναγέννησης του ανθρώπου, που είναι η περίοδος του αιώνιου.

Πώς ερμηνεύεται το αιώνιο;

Κατά τον Πλωτίνο (Περί Αιώνος και Χρόνου):

«Η ψυχική ενέργεια του Αιώνιου Όντος που δίνει ζωή, κίνηση και ύπαρξη στο έγχρονο σύμπαν. Η αισθητή ενσάρκωση που εξελίσσεται σε χρόνο εμπεριέχει το ακατάληπτο αιώνιο και ο χρόνος, η όψη του αιώνιου, γίνεται για τους ανθρώπους αόρατος και αόριστος μέσα στο άβατο της ψυχής τους».

Και κατά τον Πλάτωνα (Τίμαιος):

«Η ψυχή του Όντος δίνει γέννηση στο χρόνο και η επέκταση της ζωής της είναι η διάρκειά του».

Με τα λόγια αυτά ορίζει ότι, όταν σταματήσει η δραστηριότητα της ψυχής, τότε μένει μόνο το αιώνιο, η αιωνιότητα. Αιώνιο, Αιώνας και Αιωνιότητα είναι έννοιες που απασχόλησαν πολύ την αρχαία σκέψη, τόσο ως προς τη φύση τους όσο και ως προς τη σχέση τους με το χρόνο ή τον θεό Κρόνο. «Αιώνια, το άπαντα», αποκαλούσε ο Αριστοτέλης την πέρα από την εξώτατη κίνηση κατάσταση ή ύπαρξη. Θεωρούσε δε ότι ο χαρακτηρισμός Αιώνας, δόθηκε με θεϊκή έμπνευση από τους αρχαίους. *«Εκείνο που περιέχει το χρόνο ολόκληρο και την απειρία, το απεριόριστο, είναι ο Αιώνας που πήρε το όνομά του από το 'αεί είναι', και είναι αθάνατος και θεός».*

Οι Γνωστικοί χρησιμοποιούσαν τον όρο «Αιώνας» ή «Αιών» για να υποδηλώσουν τις ιεραρχίες των πνευματικών όντων. Αιώνες δεν είναι οι εκατονταετηρίδες ετών, όπως οι yuga των Ινδών ή αλλιώς εποχές που αποτελούν τμήμα του χρόνου της μέτρησης. Οι Γνωστικοί Αιώνες είναι θείες υποστάσεις, αιώνια Όντα, Ιδέες. Κάθε Αιώνας είναι πλήρης άλλων πνευματικών όντων, και έχει μέσα του εν δυνάμει την τελείωση και την κίνηση όπως και ο Πλατωνικός Χρόνος-Ιδέα (Τίμαιος):

«Η κίνηση του οποίου δεν μετράται με αριθμούς, παρά είναι και παραμένει ένα διαρκές παρόν, μια πνευματική ολότητα»

Οι Αιώνες της Δοξασίας, όπως τους αποκαλεί ο Βαλεντίνος (Αιωνολογία) βρίσκονται στη Σιγή, άγνωστοι και άρρητοι, όπως ο αμόλυντος Πατήρ Κρόνος ή Κύριος των Νεοπλατωνικών. Υπάρχει ένας Αιώνας, ο Αρχαιότατος και Ύψιστος από τον οποίο ξεπήδησε ο Λόγος σαν μια ακτίνα, και μέσω αυτής της θείας εκπόρευσης καθετί δημιουργείται «εν χρόνω».

Αυτός είναι εκείνος που ο Πλάτων ονομάζει ακίνητη και σταθερή αιωνιότητα, όντως ον, και είναι το πρότυπο βάσει του οποίου ο Πλατωνικός Δημιουργός έφτιαξε τον κόσμο σαν μια κινητή εικόνα του, τη δε κίνησή του την ονόμασε χρόνο. Αιώνας και Αι-

ωνιότητα λοιπόν, ανήκουν στη σφαίρα της «αϊδίου φύσεως», ενώ ο χρόνος όπως τον αντιλαμβανόμαστε με τη μέτρηση, ανήκει στη σφαίρα του γίνεσθαι. Ο Πλωτίνος θεωρούσε ότι η Αιωνιότητα αποτελεί αμετάβλητη αρχή ζωής που κατέχει συγχρόνως τα πάντα στο παρόν. «Τα νοητά όντα κείτονται μέσα στην Αιωνιότητα, που είναι Αιώνας και Ον, και παραμένει αμετάβλητη στον εαυτό της και αναλλοίωτη στο αεί παρόν. Είναι το εκκλάμπον μέσα στο υπόστρομμα, είναι ζωή, ομού πάσα, πλήρως αδιάσπαστη, πανταχού παρούσα, χωρίς έκταση και μεταβολή κι εξέλιξη».

Όταν ο Ιησούς Χριστός έλεγε: «**Πριν Αβραάμ γενέσθαι, Εγώ Ειμί**», όπως μας εξηγεί ο θεολόγος καθηγητής Ραβί Ραβίντρα («Ερμηνεία του Κατά Ιωάννην Ευαγγελίου»), αναφερόταν στο αιώνιο τώρα, μια κατάσταση του ΕΓΩ ΕΙΜΙ, του ιερού ονόματος. Αλλά κανείς δεν καταλάβαινε τι εννοούσε, διότι ο περιορισμός που επιβάλλεται από τη γήινη χρονική ακολουθία είναι δεσμευτικός για τον άνθρωπο επί του υλικού πεδίου και δεν μπορεί να φθάσει στο αιώνιο παρόν, στη ζωντανή στιγμή του ΕΓΩ ΕΙΜΙ. Προσπαθούσε ο Ιησούς να ανακαλέσει τους ακροατές του από τις μικρότερες χρονικές πραγματικότητες πίσω στην παρούσα στιγμή, όπου μπορεί κανείς να είναι παρών στο ΕΓΩ ΕΙΜΙ. Διότι μόνο σ' αυτή την παρουσία είναι η ανάσταση και η ζωή.

Η ίδια ιδέα εκφράζεται και μέσα στο σύμβολο του μυθικού κύκνου kalahamsa, που είναι ένα σύμβολο του Χρόνου στην Ανατολική παράδοση. Το όνομα αυτό μπορεί να διαβαστεί και ως kal – aham – sa, που σημαίνει ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ στην αιωνιότητα του Χρόνου, και συμφωνεί με το ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ Ο ΩΝ της χριστιανικής παράδοσης. Ο σανσκριτικός όρος Hamsa, είτε ως «Εγώ», «Εκείνο», Χήνα ή Κύκνος και περισσότερά (χριστιανική παράδοση) αποτελεί επίσης ένα σημαντικό σύμβολο της Θεϊκής Σοφίας, της κρυμμένης Σοφίας που είναι «σκοτάδι» για την ανθρώπινη διάνοια, διότι υπάρχει και κινείται σε πεδία που βρίσκονται πέρα από κάθε δυνατότητα προσέγγισης από τον ανθρώπινο νου.

Είναι η Σοφία που ταυτίζεται με τον Αιώνα – Σοφία, έναν από τους Αιώνες του Κρυμμένου Πληρώματος της Δόξας των Γνωστικών.

ΤΟ ΚΑΛΟ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΚΟ

Kahlil Gibran

(Αποσπάσματα από το βιβλίο, «Ο Προφήτης»)

Για το καλό που είναι μέσα σας μπορώ να σας μιλήσω, μα όχι για το κακό. Γιατί τι άλλο είναι αυτό το κακό παρά το καλό βασανισμένο από την ίδια του την πείνα και τη δίψα; Πράγματι, όταν το καλό είναι πεινασμένο γυρεύει τροφή ακόμα και μέσα σε σκοτεινές σπηλιές, και όταν διψά πίνει ακόμη και από βούρκους.

Είστε καλοί όταν είστε ένα με τον εαυτό σας.

Εντούτοις, κι όταν δεν είστε ένα με τον εαυτό σας δεν παύετε να είστε καλοί. Γιατί ένα διαιρεμένο σπίτι δεν είναι ένα άντρο κλεφτών. Είναι απλώς ένα διαιρεμένο σπίτι. Κι ένα πλοίο δίχως πηδάλιο μπορεί να πλανιέται άσκοπα μέσα σε επικίνδυνα νερά· μια εντούτοις δεν βουλιάζει πηγαίνοντας στον πάτο.

Είστε καλοί όταν προσπαθείτε να δίνετε από τον εαυτό σας.

Εντούτοις δεν είστε κακοί όταν ζητάτε κάποιο κέρδος για τον εαυτό σας. Γιατί όταν αγωνίζεστε να κερδίσετε δεν είστε παρά μια ρίζα που προσκολλάται στη γη και ρουφάει από το στήθος της. Βέβαια, ο καρπός δεν μπορεί να πει στη ρίζα «Γίνε σαν εμένα, ώριμη και μεστή και δίνε πάντα από την αφθονία σου...». Γιατί για τον καρπό, το δόσιμο είναι μια ανάγκη, όπως ακριβώς το δέσιμο είναι μια ανάγκη για τη ρίζα.

Είστε καλοί όταν είστε πολύ προσεκτικοί στις κουβέντες σας.

Εντούτοις δεν είστε κακοί όταν, ενώ η σκέψη σας απουσιάζει, η γλώσσα σας φλυαρεί χωρίς κανένα σκοπό. Ακόμη και η εμποδισμένη ομιλία μπορεί να τονώσει μια αδύναμη γλώσσα.

Είστε καλοί όταν βαδίζετε σταθερά και με βήματα τολμηρά προς το σκοπό σας.

Εντοίτοις δεν είστε κακοί όταν πηγαίνετε προς τα εκεί κοιτσαίνοντας. Ακόμη και αιτοί που κοιτσαίνουν, δεν πηγαίνουν προς τα πίσω. Αλλά εσείς που είσατε δυνατοί και γρήγοροι, κοιτάζετε να μην κοιτσαίνετε μπροστά στους ανάπηρους, θεωρώντας το αυτό ευγένεια.

Είστε καλοί σ' αναρίθμητες περιπτώσεις και δεν είστε κακοί όταν παύετε να είστε καλοί. Είστε μονάχα χασομέρηδες κι αργοκίνητοι. Κρίμα που τα ελάφια δεν μπορούν να διδάξουν τη γρηγοράδα στις χελώνες.

Μέσα στον πόθο για το γιγάντωμα του εαυτού σας βρίσκεται η καλοσύνη σας. Και αυτή η λαχτάρα βρίσκεται σ' ολόκληρο το είναι σας. Μα σε μερικούς από εσάς, αυτός ο πόθος είναι ένας χείμαρρος που κατεβαίνει με ορμή προς τη θάλασσα, κοιβαλώντας τα μυστικά των βουνοπλαγιών και τα τραγούδια του δάσους. Και σε άλλους, είναι ένα νωχελικό ριάκι που ξεχνιέται μέσα στους διάφορους ελιγμούς και καμπές, χασομερώντας προτού να φθάσει στην παραλία.

Μα μην επιτρέψετε σ' αυτόν που λαχταρά πολλά, να πει σ' εκείνον που ποθεί λίγα: «Γιατί είσαι αργός;» Γιατί εκείνος που είναι πράγματι καλός, δεν ρωτάει τον γιμινό: «Πού είναι το φόρεμά σου;» Ούτε τον άστεγο: «Τι απέγινε το σπίτι σου;»

Η ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ KUENKEL (Γενική Ανασκόπηση)

Μαρίκα Κανδύλη

Μέρος 2^ο

Der Weg durch Krisis – Ο Δρόμος της Κρίσης

Ο εγωκεντρικός άνθρωπος που έρχεται σε οξύτατη σύγκρουση με την πραγματικότητα, έχει δύο προοπτικές εμπρός του: την απόγνωση με όλα τα επακόλουθά της – νευρώση, ψύχωση, μαρασμό ή και το χειρότερο, αυτοκτονία ή έγκλημα, ή να προσπαθήσει να αντιμετωπίσει τη σύγκρουση, να αντέξει τη λύπη του και να μην παρασυρθεί και πνιγεί μέσα στον ωκεανό της απελπισίας του.

Απαραίτητος όρος για να το κατορθώσει είναι να απουσπαστεί από το εγωκεντρικό ιδανικό του και να παραιτηθεί από κάθε προστασία τού εγώ του. Αυτό αποτελεί το αποφασιστικό βήμα και δύσκολα πετυχαίνουμε να προσανατολιστεί στην ορθή, πραγματική απόσπαση. Συνήθως εμπνέεται κανείς από την εντελώς αντίθετη διάθεση. Προσκολλάται στο σκοπό του με όλη τη ζέση της καρδιάς του, γαντζώνεται επάνω του, μας λέει ο Kuenkel. Π.χ. κρατεί τη στάση εκείνου που λέει:

«Θα αποδείξω πως εγώ έχω δίκιο και με τη ζωή μου ακόμη» ή, «δεν μπορώ να εργαστώ αν δεν επιτύχω εκείνο που θέλω. Ας χάσω τη δουλειά μου, ας γίνουν όλα θάλασσα, ας καταστραφώ αφού δεν γίνεται εκείνο που μου αρέσει».

Ένας τρίτος μπορεί να πει:

«Δεν θα τον αφήσω έτσι αυτό τον άνθρωπο, θα αγωνιστώ εναντίον του μακάρι να χαλάσει όλος ο κόσμος».

Ξέρουμε πως πίσω από κάθε τέτοιο αλίγιστο σκοπό κρύβεται η αγωνία του να μη συντριβεί το Εγώ, ακόμη και σε περιπτώσεις που μπορεί να γίνεται λόγος για αγάπη, για προσφορά και θυσία. Όσο καιρό ο άνθρωπος υπακούει σε άκαμπτες επιταγές, αγωνίζεται όχι για τη ζωή αλλά για το θάνατο, δεν παλεύει για κάτι θετικό αλλά μάχεται κάτι αρνητικό.

Η πραγματική απόσπαση επιβάλλει να παραιτηθούμε όχι μόνο από τους τωρινούς σκοπούς μας αλλά και από την αγωνία και τον πόνο της συντριβής του Εγώ. Π.χ. ένας μοναχικός άνθρωπος θλίβεται στη μοναξιά του κι αποφασίζει να γευτεί τη χαρά του συντρόφου. Πρέπει τώρα να μάθει να υποφέρει τα μειονεκτήματα της συμβίωσης, να προσαρμόζεται στα ελαττώματα και τις ιδιορρυθμίες του άλλου που θα τον δυσκολέψει. Σε αυτή την αναθεώρηση της μέχρι τώρα ζωής του, θα κοπιάσει πολύ να αναπτύξει μέσα του το συναίσθημα της κοινωνικότητας. Αυτό οφείλεται στο ότι υπάρχουν εντός του ψυχολογικά εμπόδια που τα αγνοεί. Και μόνον όταν η σύγκρουση φθάσει σε οξύτερο σημείο, ξεσπάει η ψυχολογική κρίση που θα του αποκαλύψει βαθύτερους ψυχικούς βραχνάδες σαν βασική αφορμή της τωρινής του δυσκολίας.

Ο άνθρωπος αυτός, στην παιδική του ηλικία έζησε τον πόνο της καταστροφής του «εμείς» τόσο έντονα, ώστε από τότε να υπακούει στο ψυχικό βίωμα που δρα στα βάθη του υποσυνειδήτου του: **Στη ζωή κανείς είναι μόνος.** Και όταν τώρα δημιουργείται κάποιος κίνδυνος να γεννηθεί ένα ζωντανό «εμείς», όταν οι πρώτες συγκρούσεις με τον σύντροφο αποδείξουν τις δυσκολίες μιας τέτοιας ψυχικής ένωσης, όλα τα αμυντικά έργα του παλιού καιρού ξαναπαίζουν σε δράση. Απόσπαση όμως σημαίνει παράληψη από τον πόλεμο της προστασίας του Εγώ, σημαίνει να ανοιχθούμε να γίνουμε ένα παθητικό υποκείμενο όταν η ζωή το επιβάλλει.

Όταν βρεθεί σε αυτή την ψυχολογική κατάσταση ο άνθρωπος, έχει συνήθως τη διάθεση να απογοητευτεί και να παραιτηθεί από όλα. Θεωρεί αδύνατη τη δημιουργία κάθε νέου σκοπού, έχει τάση για αυτοκτονία, δεν νιώθει πια το κέφι να ζει. Δεν είναι όμως μονάχα η αρρώστια ή η αυτοκτονία διαφυγές από μια ορθή απόσπαση. Η καρτερική υποταγή, υποταγή όπως και ο ασκητισμός, συχνά αποτελούν μια λανθασμένη απόσπαση. Όποιος λέει: «Δεν ζητώ πια τίποτε από τη ζωή, για μένα κάθε γήινο έχει χάσει την αξία του», δεν ζει

την πραγματική απόσπαση, ζει την ψυχική κατάσταση ενός μικρού παιδιού που κλωτσάει με το πόδι του το κομμάτι ενός γλυκού, γιατί δεν του το δίνουν να το φάει ολόκληρο.

Όχι μόνο ο παρανοημένος χριστιανικός ασηκητισμός, αλλά ακόμη και ο παρεξηγημένος βουδισμός οδηγεί σε μια λανθασμένη απόσπαση, και μάλιστα σε ένα είδος κρυφής μακρόχρονης αυτοκτονίας από μαρασμό, που κανείς δεν ομολογεί στον εαυτό του. Αυτό σημαίνει ότι ποτέ δεν έπαψε να πιστεύει πως αδικήθηκε, ποτέ δεν έπαψε να θεωρεί την προσφυγή στον ασηκητισμό σαν μια προσφυγή ενός παραπενομένου παιδιού στον καλό του προστάτη Θεό. Δεν αφήνει έτσι τον εαυτό του να εξελιχθεί, αποστεώνεται μέσα σε σιδερένια καλούπια άκαμπτων ιδεών κι επιταγών. Αυτό δεν είναι όμως ορθή απόσπαση αλλά αυτό-διατήρηση.

Πραγματική απόσπαση σημαίνει να παραιτηθούμε από τους έως τώρα σκοπούς μας, αλλά και σύγχρονα να παραδοθούμε χωρίς προστασία στο πεπρωμένο. Σημαίνει να σταθούμε χωρίς θώρακα και χωρίς προσωπείο, γυμνοί μπροστά στο Θεό. Με αυτό τον τρόπο δεν μένει πια τίποτε, είμαστε άοπλοι και δίχως αποκτήματα, όπως ένα παιδί. Δεν έχουμε εγκαταλείψει μονάχα τους σκοπούς μας, αλλά έχουμε και λυτρωθεί από ό,τι εμπόδιζε και δέσμευε την εκδήλωση της δημιουργικής μας ενέργειας σε προκαθορισμένα πλαίσια. Αποδεσμεύεται τώρα εντός μας η δύναμη της ζωής, έτοιμη να μας ωθήσει προς νέους ορίζοντες.

Όποιος παραιτείται από όλα τα γύρω του αντικείμενα και φθάνει στην πραγματική απόσπαση, αυτός ζει μια τρομακτική στιγμή, το «τίποτα». Όπου δεν υπάρχει κανένα αντικείμενο, μοιάζει να μην υπάρχει κανένα υποκείμενο. Πρέπει κανείς να αντέξει την εσωτερική μοναξιά, την αδιαφορία όλων, το κενό. Η υποκειμενική του ύπαρξη υπάρχει παρόλο που δεν το πιστεύει. Εκείνο που έχει συντριβεί είναι το επιφανειακό υποκείμενο, το προσωπείο που είχε φορέσει. Και τότε συμβαίνει κάτι που οι άνθρωποι ονομάζουν θαύμα: Ο κόσμος ήταν άδειος και σκοτεινός, ήταν ένα τίποτα. Και να! Σε λίγο αρχίζει να πλάθεται πάλι εμπρός μας γεμάτος καινούργιο φως, νέα χρώματα και απροσδόκητες νέες αξίες.

Χαρακτηριστικό δείγμα μιας ορθής απόσπασης που την ξεχωρίζει από τις άλλες ψυχικές διαφυγές, είναι η συγγνώμη. Στην ψυχική κατάσταση της διαφυγής, είναι κανείς γεμάτος πικρία. Δεν τον εγκα-

ταλείπει ποτέ η ιδέα πως έχει αδικηθεί. Βρίσκεται σε έχθρα προς το Θεό και προς τους ανθρώπους. Μένει αρνητικός, λέει: «Όχι». Ενώ εκείνος που έχει πραγματικά απουπαστεί, αισθάνεται ελεύθερος, θετικός, λέει: «Ναι». Δεν έχει τίποτε να μεμφθεί, από τίποτε να παραιτηθεί, έχει πραγματικά και βαθιά συγχωρήσει όλους τους ανθρώπους. Ξαναβρήκε το δρόμο τού χαμένου «εμείς» των πρώτων χρόνων της ζωής του. Μόνο έτσι έχει επιτύχει τον αφοπλισμό του φρουρίου που μέσα από τα βάθη τού είναι τον ύψωνε το αμυντικό φράγμα του πυρός προς κάθε προσέγγιση. Εάν όμως αυτό δεν γίνει, τότε λέει ο Kuenkel, κάθε συγγνώμη είναι χωρίς βάθος. Μένει το αντικείμενο παιχνίδι της βαθύτερης υποσυνείδητης αγωνίας του. Δεν έχει ακόμη γνήσια απουπαστεί.

Vitale Dialektik – Ζωντανή Διαλεκτική

Η ανθρώπινη όμως φύση είναι ατελής. Γι' αυτό και ο άνθρωπος με πολλές δυσκολίες και με βήμα βραδύ πορεύεται στο δρόμο της εξέλιξης του. Θα χρειαστεί να ζήσει πολλές ψυχικές κρίσεις, να διαλύσει πολλές ψευδαπάτες και να πονέσει πολλούς πόνους. Και πάντα, κάθε εξωτερική αντίθεση θα οδηγεί σε μια εσωτερική αντίθεση, που θα χρειαστεί να την υπερνικήσει με μια νέα άντληση δημιουργικότητας από τα βάθη της ύπαρξής του. Η εξελικτική αυτή πορεία της διαμόρφωσης του χαρακτήρα, αποτελεί ό,τι ονομάζει ο Kuenkel «ζωντανή διαλεκτική», που ωθεί τον άνθρωπο από την πρώτη φυσική πρωτόγονη ενότητα με το περιβάλλον, από το πρώτο «ναι» σε μια συνειδητή αντίθεση στο «όχι», και από εκεί στην υπερνίκηση αυτής της παρέκκλισης με μια νέα σύνδεση προς το περιβάλλον, παρ' όλες τις ελλείψεις και τις κακίες του, δηλαδή σε ένα «παρόλα αυτά». Αυτός είναι ο μηχανισμός της λειτουργίας της ωρίμανσης.

Όπως ήδη αναφέραμε, σκοπός μας είναι η ανάπτυξη της πνευματικότητας. Τι εννοεί με αυτό ο Kuenkel; Σε αυτή την έννοια δεν αφιερώνει ιδιαίτερο κεφάλαιο ούτε επιχειρεί να δώσει μακροσκελή θετική περιγραφή τού πώς τη νομίζει. Στην πορεία των σκέψεών του επάνω στις φάσεις της ψυχικής ωρίμανσης, μας το προβάλλει με λίγες λέξεις οι οποίες συνήθως καθορίζουν περισσότερο τι δεν είναι

πνεύμα. Κάθε άτομο πραγματοποιεί μόνο τη γνώση της υποκειμενικότητάς του που είναι άμεσο νιώσιμο του εσωτέρου εαυτού του. Γι' αυτό ο Kuenkel όπως και άλλοι ερευνητές της εσωτερικής πραγματικότητας, υποδεικνύουν ως μόνο αποτελεσματικό μέσο μελέτης τον αρνητικό. Ας εξετάσουμε, λέει, βαθιά το αντικείμενο για να ξέρουμε τουλάχιστον τι δεν είναι το υποκείμενο. Όπως λέει λοιπόν:

«Πνεύμα, δεν είναι έννοια ταυτόσημη με δύναμη ή υγεία. Υγιέστατοι άνθρωποι μπορεί να μην είναι πνευματικοί. Και ο διαρκώς αρρωστημένος όμως δεν βρίσκεται κοντά στο πνεύμα. Όταν το πνεύμα εμφανίζεται μέσα στον άνθρωπο, η ασθένεια σβήνει... Πνεύμα σημαίνει δημιουργικότητα και γονιμότητα. Διαρκώς ανανεώνει τους σκοπούς και τα μέσα για την επίτευξή τους, διαρκώς υπερνικά τα εμπόδια. Φωτίζει τη ζωή με ένα καινούργιο φως, αποκαλύπτει νέες συναρτήσεις. Οι δυσκολίες δεν πρόκειται να πάνε. Η αυξάνουσα σύνεση και ορθή διάκριση αυξάνει την ευθύνη και τον κύκλο των καθηκόντων. Ο άνθρωπος όμως δεν στέκει μόνος. Δίπλα του έχει αόρατους βοηθούς που μπορεί να τους αγνοεί. Όσο όμως πιο πραγματικό είναι το πνευματικό ξύπνημά του, τόσο μεγαλύτερη και αποτελεσματικότερη είναι η επιρροή του ατόμου. Δεν πρέπει να παραξενεύεται αν κάποια ανυπέρβλητη δυσκολία ξαφνικά σβήνει, την ώρα που όλα έμοιαζαν χαμένα. Μοιάζει τώρα πια κανείς με τον στρατιώτη που είναι συνηθισμένος στον πόλεμο. Βλέπει ένα κομμάτι της μάχης, ξέρει τι έχει να κάνει και προσπαθεί να το εκπληρώσει όσο μπορεί καλύτερα...»

Το ουσιαστικό στην πνευματικότητα είναι η αλλαγή φάσης μέσα στη συνείδηση ή στο βίωμα της υποκειμενικότητας του ατόμου. Αυξάνουσα πνευματικότητα σημαίνει και αυξάνουσα ανιδιοτέλεια. Αν και η αγωνία σταματάει, η τελευταία κρίση δεν έχει έλθει ακόμη (του θανάτου). Κάθε άνθρωπος, όσος καιρό ζει, κινδυνεύει πάντα να πέσει σε καινούργιες πλάνες. Ο κίνδυνος όμως αυξάνει όσο αυξάνει ο κύκλος των ευθυνών του. Όσο δηλαδή περισσότερο μεταβάλλεται σε πνευματικό ηγέτη, τόσο τον απειλεί μια υποτροπή του εγωκεντρισμού του. Γνωρίζει αυτή την απειλή αλλά γνωρίζει όμως πως κάθε νέα κρίση θα είναι και ένα νέο βήμα γι' αυτόν. Ξέρει πως πάνω από όλα και πάντοτε, θα τον χωρίζει μόλις ένας λεπτός τοίχος από εκείνη την έξω από το χωρόχρονο Δύναμη, που στέκει εμπρός

του σαν γενναιόδωρη Φύση ή Θεός. Ζει αυτή την πραγματικότητα ακόμη και όταν μοιάζει απορροφημένος από άλλες μικρότητες της καθημερινής ζωής. Το βίωμα όμως αυτό διαφέρει εντελώς τόσο από τη μεθυστική έκσταση, όσο και από την άτονη αδιαφορία. Αυτή την πνευματική κατάσταση όπου η γαλήνη και η χαρά συνδυάζονται με την υπομονή, την εμπιστοσύνη και την εργασία, ως την ονομάσουμε καλύτερα με το φιλοσοφικό όρο: πνευματική αταραξία.

Οι άνθρωποι μπορεί να διαφέρουν μεταξύ τους λίγο ή πολύ. Άλλοι να είναι θετικοί και άλλοι ονειροπόλοι, άλλοι να έχουν βαριά μοίρα και άλλοι ελαφριά. Μπορεί ο κύκλος της δράσης τους να είναι μικρός ή μεγάλος. Όλους χωρίς εξαίρεση, η χαρακτηρολογική εξέλιξη μάς ωθεί προς την πνευματική αυτή αταραξία, που μόνη αυτή μπορεί να μας δώσει τη δύναμη να διαβούμε το δρόμο μας και να εκτελέσουμε τα χρέη μας. Εκείνος όμως που την έχει επιτύχει, δεν είναι πια κύριος του εαυτού του. Έχει γίνει οπαδός μιας Ανώτερης Δύναμης.

Kultur – Εξέλιξη της Κοινωνίας

Κατά τον Kuenkel, τον ίδιο ρυθμό που ακολουθεί η χαρακτηρολογική εξέλιξη ενός ατόμου, ακολουθεί και η εξέλιξη της κοινωνίας. Όπως μέσα στο άτομο η ζωή επιδιώκει με ακατανίκητη επιμονή να διανοίξει το δρόμο της προς το «εμείς», παρόλα τα εμπόδια που υψώνει ακατάπαιστα ο εγωκεντρισμός, έτσι και σε κάθε λαό οι περιπέτειες που ζει σαν σύνολο αποβλέπουν στο να γεννήσουν μέσα του την έννοια της ενότητάς του με το σύνολο της ανθρωπότητας, και να του συνειδητοποιήσουν τον ιδιαίτερο ρόλο του στην εξιτηρέτηση του πολιτισμού. Κάθε λαός, λίγο ή πολύ, ζει το τρίκυκλο βήμα της ζωντανής διαλεκτικής, «ναί» - «όχι» - «μόλα ταύτα». Η εξέλιξη του κλυδωνίζεται ανάμεσα σε επώδυνες αντιθέσεις συντηρητισμού και επαναστατικότητας. Και οι δύο αυτές περιπτώσεις κρύβουν μεγάλους κινδύνους, δηλαδή την απόκρουση κάθε ανανέωσης ή την άρνηση κάθε κληρονομιάς του παρελθόντος.

Στην πρώτη περίπτωση αποκλείεται κάθε πρόοδος και οι ομάδες αποκρυσταλλώνονται σε ένα άκαμπτο εγωκεντρισμό και μια στείρα εσωστρέφεια. Ο Λαμαϊσμός του Θιβέτ μάς δίνει ένα τυπικό παρά-

δειγμα. Στη δεύτερη περίπτωση – της επαναστατικότητας – ολόκληρη η κοινωνία ωθείται σε μια υπερβολική εξωστρέφεια και απώλεια κάθε εσωτερικής ζωής. Η Μαρξιστική κοσμοθεωρία στην πράξη αποτελεί το αντίθετο παράδειγμα. Και τα δύο είναι κατά τον Kuenkel, θανάσιμες ακρότητες και ο πολιτισμός οφείλει να προχωρήσει ανάμεσα από αυτές σαν ανάμεσα από δύο βάραθρα. Μόνο αν αποφύγει τα δύο αυτά σφάλματα θα μπορέσει να αναπτυχθεί.

Όπου οι άνθρωποι παραδέχονται μονάχα το επίγειο σώμα, προσανατολίζονται στην ηδονή και τον άκρατο εγωισμό. Η τέχνη, η ηθική, η θρησκεία γίνονται μέσα εξυπηρέτησης για την εξασφάλιση περισσότερης ηδονής. Όπου πάλι επικρατεί η πίστη σε μια υπεργίγνη πραγματικότητα, παραμελείται το τώρα, η ηδονή θεωρείται επικίνδυνος σατανάς, ο ψυχισμός καταπιέζεται και οι άνθρωποι, προσπαθώντας για τη σωτηρία της ψυχής τους μετά θάνατο, παραμερίζουν κάθε επιστήμη και κάθε τεχνική οργάνωση της εγκόσμιας ζωής. Κάθε χαρά εξοβελίζεται και κάθε γήινη ευτυχία θεωρείται αμαρτία. Εκείνο που απομένει τώρα είναι ένας ανούσιος απολίτιστος φανατισμός.

Ο πολιτισμός θα βρει το δρόμο του μόνο όταν αναγνωριστεί η αξία και η αναγκαιότητα τού τώρα, ενώ συγχρόνως θα θεσπιστεί η υπεργίγνη πραγματικότητα σαν πηγή κάθε αξίας. Πρέπει να αντιληφθούμε ότι αυτή η αιωνιότητα, αυτό το κάτι πέρα από το τώρα, μας πιέζει και μας απειλεί κάθε στιγμή. Στέκεται κοντά μας και μέσα μας όταν μας απορροφάει η γήινη μόνο πραγματικότητα σαν φόβος του θανάτου, μα και όταν στην αντίθετη περίπτωση, στρέφουμε την προσοχή μας αποκλειστικά σε μια άλλη υπέργεια μελλοντική ζωή, τότε πάλι το αιώνιο μάς κεντρίζει με την πίεση των άλυτων προβλημάτων του βίου μας. Ξεπροβάλλει μέσα στην καθημερινή ζωή μας σαν εσωτερική μεταβολή, σαν φλογερή δημιουργική πράξη. Αυτό είναι η ίδια η ζωή.

Η βασιλεία του κακού βρίσκεται μέσα μας όπως και η ζωή. Η αιωνιότητα είναι πάντοτε παρούσα μέσα στο χρόνο επάνω σε όλα, ακριβώς όπως μας παρακολουθεί ο θάνατος και το τέλος του κόσμου μας. Όποιος νιώσει βαθιά αυτό το πράγμα, γίνεται σοφότερος. Οι οδύνες που πέρασε μέχρις ότου η ψυχική κρίση τού ανοίξει τα μάτια, φαίνονται τώρα σαν επίπονος αλλά νικηφόρος δρόμος που χωρίς αυτόν δεν θα είχε φτάσει στο σκοπό του. Αρχίζει να ευ-

γνωμονεί καθετί που του αντιστάθηκε και στέκει πολύ πιο θαρραλέος μπροστά στους νέους πόνοι που θα έρθουν. Βήμα προς βήμα βαθαίνει ολοένα περισσότερο στο νόημα, όχι μόνο του δικού του πεπρωμένου αλλά και των φίλων του και όλων των συνανθρώπων του. Η δράση του που απορρέει από την κατανόηση αυτή, εκπέμπει μια ισχυρή ακτινοβολία στο περιβάλλον του και το αναγκάζει να αλλάξει. Ή, για να μιλήσουμε ακριβέστερα, μονάχα όποιος ασκεί τέτοια επιρροή στους γύρω του έχει επιτύχει μια πραγματική εσωτερική μεταβολή, έχει φθάσει στην ωρίμανση εκείνη του χαρακτήρα που τον κάνει πρωτοπόρο του πολιτισμού.

Το ωριμάζον «εμείς» του κοινωνικού συνόλου ανασχηματίζει ολοένα τα πλαίσια του. Κράτος, δίκαιο, εργασία, αγωγή, σχολείο αναδιοργανώνονται με το φως της καινούργιας κατανόησης. Η επιστήμη προωθεί τις έρευνές της σε πλάνα που και η ίδια δεν έχει φανταστεί. Δεν παύει ωστόσο να έχει συνείδηση της ανεπάρκειάς της και του απύθμενου των μυστηρίων της. Η τέχνη αναζητεί να εκφράσει την ουσία της πραγματικότητας. Η ανησυχία της τελειότητας στην έκφραση, θα την υποχρεώνει κάθε στιγμή να εγκαταλείπει τη βαθύτερη σαφήνεια. Και η θρησκεία, παρόλη την ανάπλαση των ηθικών της αξιών, συνειδητοποιεί τη μοιραία ανεπάρκειά της. Τα γήινα αιτιά θα παρανοήσουν την αποκάλυψή της και η αιωνιότητα θα καταπνιγεί μέσα στα γήινα πλαίσια, και όλη αυτή η φλόγα του λαμπρού πολιτισμού κινδυνεύει πάντα να σβήσει.

Πολιτισμός είναι η μετουσίωση της αιωνιότητας μέσα στο χρόνο. Είναι η αναλαμπή μιας νέας γήινης έκφρασής της, η ανάπτυξη και ο εξαγνισμός της τωρινής πραγματικότητας από το καθαρητήριο πυρ της υπεργήινης πραγματικότητας. Το ωριμάζον «εμείς», ο φορέας αυτού του πολιτισμού είναι μια προσπάθεια, ένας πειραματισμός διατύπωσης του υπεργήινου σε γήινους τύπους. Είναι ένας πειραματισμός που δεν μπορεί ποτέ να επιτύχει και που δεν μπορεί όμως ποτέ να σταματήσει. Είναι ο αδιάκοπος αγώνας για μια νίκη, που δεν κατορθώνεται εντελώς επάνω στη γη χωρίς την υπερνίκηση κάθε γήινης ανάγκης με την απρόοπτη βοήθεια κάποιας υπερβατικής δύναμης. Είναι ένα διαρκώς ανανεούμενο θαύμα.

Πολιτισμός είναι η θρησκευτική ωρίμανση του χαρακτήρα επάνω στη γη. Πολιτισμός είναι η εξυπηρέτηση του Θεού.

(Επιλογή, Ελένη Κατσάκη)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ
ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ
ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25, 106 71 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.210 3620702 ΤΗΛ & FAX: 210 3610961
Είσοδος Ελευθέρα – Ώρα 8:00 μμ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

- Τετάρτη 10, ΥΠΑΤΙΑ. Τάσος Προύσσαλης: Ο Ρόλος του Πνευματικού Διδασκάλου στην Ινδική Σκέψη.
- Πέμπτη 11, ΑΠΟΛΛΩΝ. Γεώργιος Σιβέρης: Αναζητώντας το Κλειδί της Θεοσοφίας
- Παρασκευή 12, ΑΛΚΥΩΝ. Θεόδωρος Κατσιφής: Κρισναμούρτι - Παράδοση στην Επανάσταση
- Τρίτη 16, ΗΛΙΟΣ. Νίκος Κορμανός: Οι Άθλοι του Ηρακλή (Μέρος 1ον)
- Τετάρτη 17, ΥΠΑΤΙΑ. Έρικα Λέτσερις: Οι Επτά Φυλές υπό το φως της Μυστικής Διδασκαλίας
- Πέμπτη 18, ΑΡΤΕΜΙΣ. Κρυσταλλία Ιωαννίδου: Μυστικισμός
- Παρασκευή 19, ΑΛΚΥΩΝ. Ηρώ Ζάραγκα: Εισαγωγή στο Νεοπλατωνισμό
- Τετάρτη 24, ΥΠΑΤΙΑ. Έρικα Λέτσερις: Η Αγγελική Ιεραρχία
- Πέμπτη 25, ΑΠΟΛΛΩΝ. Ηρώ Ζάραγκα: Τα 4 Στοιχεία στην Υψηλότητα της Αρχαίας Μαντικής
- Παρασκευή 26, ΑΛΚΥΩΝ. Θέμης Μανούλας: Περί Αγνωστικισμού
- Τρίτη 30, ΗΛΙΟΣ. Νίκος Κορμανός: Οι Άθλοι του Ηρακλή (Μέρος 2ον)
- Τετάρτη 31, ΥΠΑΤΙΑ. Μαίρη Ζωγράφου: Αρσινόη Β'

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

- Πέμπτη 1, ΑΡΤΕΜΙΣ. Κυριακή Αντωνίου: Μετενσάρκωση
- Παρασκευή 2, ΑΛΚΥΩΝ. Συζήτηση με θέμα: Η Ελευθερία της Βούλησης
- Τετάρτη 7, ΥΠΑΤΙΑ. Τάσος Προύσσαλης: Εισαγωγή στη Σρι Ουπανισάντ
- Πέμπτη 8, ΑΠΟΛΛΩΝ. Γεώργιος Σιβέρης: Το Βαθύτερο Νόημα της Βεδαντικής Φιλοσοφίας
- Παρασκευή 9, ΑΛΚΥΩΝ. Θεόδωρος Κατσιφής: OSHO - Το Εγώ

- Τρίτη 13. ΗΛΙΟΣ. Νίκος Κορμανός: Οι Άθλοι του Ηρακλή (Μέρος 3ον)
 Τετάρτη 14. ΥΠΑΤΙΑ. Έριζα Λέτσερις:
 Ο Επταπλός Νόμος
 Πέμπτη 15. ΑΡΤΕΜΙΣ. Κρυσταλλία Ιωαννίδου:
 Μυστικισμός και Εσωτερικές Παραδόσεις
 Παρασκευή 16. ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ADYAR
 Τετάρτη 21. ΥΠΑΤΙΑ. Γεώργιος Σιβέρης:
 Μηνιαία Στοιχεία στη Διδασκαλία του Κρισναμούρτι
 Πέμπτη 22. ΑΠΟΛΛΩΝ. Γεώργιος Σιβέρης: Στιγματώματα
 από τις σχέσεις της Άννης Μπέζαντ με τον Κρισναμούρτι
 Παρασκευή 23. ΑΛΚΥΩΝ. Κυριακή Αντωνίου: Η Δημιουργία
 Τρίτη 27. ΗΛΙΟΣ. Νίκος Κορμανός: Οι Άθλοι του Ηρακλή (Μέρος 4ον)
 Τετάρτη 28. ΥΠΑΤΙΑ. Ηρώ Ζάραγκα:
 Το Ερεχθίδειον και τα Αρχηφύρια Μυστήρια

ΜΑΡΤΙΟΣ

- Πέμπτη 1. ΑΡΤΕΜΙΣ. Κυριακή Αντωνίου: Το Κάρμα
 Παρασκευή 2. ΑΛΚΥΩΝ. Κρυσταλλία Ιωαννίδου: Κρισναμούρτι
 (Από τις αναφορές της Άννης Μπέζαντ και της Radha Burnier)
 Τετάρτη 7. ΥΠΑΤΙΑ. Τάσος Προύσσαλης:
 ΚΑΡΜΑ ΓΙΟΓΚΑ - Η Ορθή Δράση
 Πέμπτη 8. ΑΠΟΛΛΩΝ. Κυριακή Αντωνίου:
 Τα Πεδία του Ντεβαχάν
 Παρασκευή 9. ΑΛΚΥΩΝ. Νίκος Κορμανός: Η Ψυχή
 Τρίτη 13. ΗΛΙΟΣ. Νίκος Κορμανός: Οι Άθλοι του Ηρακλή (Μέρος 5ον)
 Τετάρτη 14. ΥΠΑΤΙΑ. Έριζα Λέτσερις:
 Τα Μετά - Θάνατο Στάδια
 Πέμπτη 15. ΑΡΤΕΜΙΣ. Κρυσταλλία Ιωαννίδου:
 Τα Αρχαία Μυστήρια
 Παρασκευή 16. ΑΛΚΥΩΝ. Συζήτηση με θέμα: Μετενσάρκωση
 Τετάρτη 21. ΥΠΑΤΙΑ. Έριζα Λέτσερις:
 Η Διδασκαλία των Σφαιρών
 Πέμπτη 22. ΑΠΟΛΛΩΝ. Γεώργιος Σιβέρης:
 Η Αναζήτηση του Μυστικού της Ευτυχίας
 Παρασκευή 23. ΑΛΚΥΩΝ. Θεόδωρος Κατσιφής: Σπινάζα
 Τρίτη 27. ΗΛΙΟΣ. Νίκος Κορμανός: Οι Άθλοι του Ηρακλή (Μέρος 6ον)
 Τετάρτη 28. ΥΠΑΤΙΑ. Τάσος Προύσσαλης: Το Μυστηριακό ●έατρο
 στην Αρχαία Ελληνική Παράδοση
 Πέμπτη 29. ΑΡΤΕΜΙΣ. Κρυσταλλία Ιωαννίδου:
 Η Πολιτεία του Πλάτωνα
 Παρασκευή 30. ΑΛΚΥΩΝ. Μαρία Μελισσαροπούλου: Κρισναμούρτι

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ»
Βουκουρεστίου 25, α' όρο-
φος Κωδ. 106 71, είναι ανοι-
κτά κάθε ημέρα από 10.30 -
1, εκτός Σαββάτου και Κυ-
ριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως απο-
στέλλετε με ταχυδρομική
επιταγή προς: Περιοδικό

« Ι Λ Ι Σ Ο Σ »

**ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,
106,71 Αθήνα.**

Επίσης αποστέλλετε με τρα-
πεζική επιταγή μόνο εις:

Θεοσοφική Εταιρεία, Βου-
κουρεστίου 25, 106 71, Αθήνα

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος

Βόλος: Γ. Κουκουβίνος

Ηράκλειο: Μ. Λασηθιωτάκη

Ιωάννινα: Ελευθ. Τζομάκας

Κέρκυρα: Γεώργιος Αγιούς

Λαμία: Γ. Μουτάφης

Λάρισα: Ισ. Φελλούς

Πάτρα: Σ. Ιγγλέσης

Ρόδος: Αντ. Βεργωτής

Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης

Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος

Χανιά: Εμμ. Νοδαράκης

Κύπρος:

Αθαν. Παπαδόπουλος

Γρ. Αυξεντίου 29

Μέγαρο Δίπα 456

Τ.Τ. 6021, Λάρινακα

Τηλ. 00357-24654511 (Οικίας)

Όλα τα άρθρα γνωστών συγγραφέων που δημοσιεύονται
στο περιοδικό Ιλισός φέρουν την ευθύνη των ιδίων για το
περιεχόμενό τους και δεν σχολιάζονται ούτε λογοκρίνονται
από την συντακτική επιτροπή του Ιλισού.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΠΙΣΗΣ **ΑΠΟ ΤΙΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ:**

Στα Πόδια του Διδασκάλου - Κρισναμούρτι	5€
Η Εξέλιξη της Μορφής και της Ζωής - Άννη Μπέζαντ	10€
Προσέγγιση στην Πραγματικότητα - N. Sri Ram.....	8€
Οι Βαθύτερες Όψεις της Ζωής - N. Sri Ram	8€
Το Φως της Ασίας - Sir Edwin Arnold	14€

ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΤΑ ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ **ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΘΕΟΣΟΦΙΚΑ ΕΡΓΑ:**

Οι Επτά Κοσμικές Ακτίνες - Ernest Wood
Η Αρχαία Σοφία - Άννη Μπέζαντ
Η Ατραπός του Αποκρυφισμού - Α. Μπέζαντ, C.W. Leadbeater
Κάρμα Γιόγκα - Swami Vivekananda
Θεοί εν Εξορία - G. G. Van Der Leeuw
Raja Yoga, Η Γιόγκα του Αποκρυφισμού - Έλενα Π. Μπλαβάτσκι

Διατίθενται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και
στα γραφεία της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25,

T.T. 106 71

Τηλ. + Fax. 210 3610961

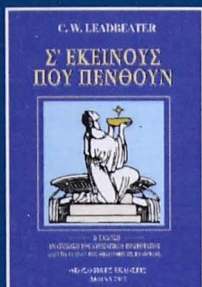
Τηλ. 210 3620702

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή

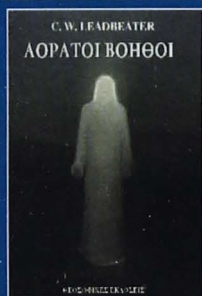
Ονοματεπώνυμο.....Τηλέφωνο.....
Οδός.....Αριθμός.....Πόλη.....Τ.Κ.....

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ

από τις Θεοσοφικές Εκδόσεις

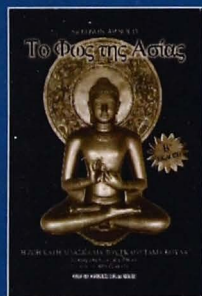

C W. Leadbeater Σ' Εκείνους που Πενθούν

C W. Leadbeater Αόρατοι Βοηθοί

(Πρώτη έκδοση στην Ελληνική γλώσσα)

Sir Edwin Arnold Το Φως της Ασίας

Διατίθενται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και στα γραφεία
της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25, Τ.Τ. 106 71
Τηλ. + Fax. 210 3610961 Τηλ. 210 3620702

Ταχυδρομική ή τηλεφωνική παραγγελία με αντικαταβολή	
Αόρατοι Βοηθοί.....	14€
Σ' Εκείνους που Πενθούν.....	6€
Το Φως της Ασίας.....	14€

Κυκλοφορεί
η πρώτη έκδοση στην Ελληνική γλώσσα
του έργου του Καθηγητή
ERNEST WOOD

«ΟΙ ΕΠΤΑ ΚΟΣΜΙΚΕΣ ΑΚΤΙΝΕΣ»

• Τι είναι εκείνο που επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την ιδιοσυγκρασία και τον προσανατολισμό της ζωής κάθε ατόμου, δίχως αυτό να προέρχεται απαραίτητα από κάποια οικογενειακή ή φυλετική κληρονομικότητα ή προδιάθεση;

• Ποιες είναι οι συμπαντικές ενέργειες που επιδρούν επάνω μας και μέσα μας, και οι οποίες χαρακτηρίζουν και κατευθύνουν την πορεία της ζωής μας;

• Τι είναι εκείνο που «ομαδοποιεί» κατά κάποιο τρόπο σε διαφορετικές κατηγορίες τους ανθρώπους αλλά και τα ζώα, τα φυτά, τα ορυκτά, χρώματα, ήχους και πλανήτες, όπως αναφέρεται σε ορισμένα βιβλία;

• Από πού προέρχονται οι δυνάμεις που θαρρείς ότι διαφοροποιούν τα πράγματα μεταξύ τους και τα ωθούν σε έναν παράξενο βαθμό συγγένειας διαφορετικής για κάθε «ομάδα»;

Στο παραπάνω βιβλίο του ο συγγραφέας, δίνει απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά αντλώντας από τη θεοσοφική διδασκαλία έτσι όπως την παρέδωσε η Έλενα Π. Μπλαβάτσκι, την οποία συνδυάζει με την Ινδουιστική θρησκεία.